

Zakres dokumentu

1. Wymagania
2. Opis procesu certyfikacji w rolnictwie ekologicznym
3. Zasady produkcji w rolnictwie ekologicznym

1. Wymagania

Niniejsze **zasady** zostały opracowane w oparciu o wymagania ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007. W treści niniejszego dokumentu znajdują się podane w tym dokumencie wymagania.

Zgodnie z wymaganiami w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w oparciu o ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007, przekazujemy informacje dotyczące wymagań produkcyjnych w dalszej części tego dokumenty (UE) 2018/848.

W oparciu o wymagania rozporządzenia (UE) 2018/848 zostały ustanowione **zasady produkcji ekologicznej oraz przepisy dotyczące produkcji ekologicznej**, związanej z tym certyfikacji, oraz stosowania przy znakowaniu i w materiałach reklamowych oznaczeń odnoszących się do produkcji ekologicznej, a także przepisy dotyczące dodatkowych kontroli oprócz kontroli ustanowionych w rozporządzeniu (UE) 2017/625.

Zakres stosowania

Rozporządzenie (UE) 2018/848 ma zastosowanie do następujących produktów pochodzenia rolnego, w tym produktów akwakultury i pszczelarstwa, wymienionych w załączniku I do TFUE oraz do produktów będących pochodnymi takich produktów – w przypadku, gdy produkty te są lub mają być wytwarzane, przygotowywane, znakowane, dystrybuowane, wprowadzane do obrotu lub przywożone do Unii lub wywożone z Unii:

- a) żywe lub nieprzetworzone produkty rolne, w tym nasiona i inny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin;
- b) przetworzone produkty rolne przeznaczone do wykorzystania jako żywność;
- c) pasze;

Rozporządzenie stosuje się także do niektórych innych wymienionych w załączniku I do niniejszego rozporządzenia produktów ściśle powiązanych z rolnictwem, które są lub mają być wytwarzane, przygotowywane, znakowane, dystrybuowane, wprowadzane do obrotu, przywożone do Unii lub z niej wywożone.

Rozporządzenie ma zastosowanie do każdego podmiotu uczestniczącego w działaniach, na jakimkolwiek etapie produkcji, przygotowania i dystrybucji, odnoszących się do produktów, o których mowa w ust. 1.

Żywnienie zbiorowe realizowane przez zakłady żywienia zbiorowego zgodnie z definicją w art. 2 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 nie podlega niniejszemu rozporządzeniu, z wyjątkiem sytuacji określonych w niniejszym ustępie.

Państwa członkowskie mogą stosować przepisy krajowe lub, w przypadku ich braku, prywatne normy w zakresie produkcji, znakowania i kontroli produktów pochodzących z działań w ramach żywienia zbiorowego. Logo produkcji ekologicznej Unii Europejskiej nie jest wykorzystywane w znakowaniu, w prezentacjach lub reklamach takich produktów oraz nie jest wykorzystywane w celu reklamowania zakładu żywienia zbiorowego.

O ile nie określono inaczej, niniejsze rozporządzenie stosuje się bez uszczerbku dla powiązanych przepisów Unii, w szczególności przepisów w dziedzinach bezpieczeństwa łańcucha żywnościowego,

zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin oraz dotyczących materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin.

Rozporządzenie stosuje się bez uszczerbku dla innych szczegółowych aktów Unii dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, a w szczególności dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 (1) oraz rozporządzenia (UE) nr 1169/2011.

Szczegółowe **definicje** znajdują się w treści **Rozporządzenia (UE) 2018/848** w **artykule 3**. Pełne wymagania dotyczące produkcji ekologicznej podane są w **Rozporządzenia (UE) 2018/848** oraz w **dokumentach wykonawczych i delegowanych** do tego rozporządzenia.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 54 aktów delegowanych w celu zmiany, poprzez dodanie dalszych produktów do wykazu lub poprzez zmianę tych dodanych wpisów, wykazu produktów zawartego w **załączniku I**. Do zamieszczenia w tym wykazie kwalifikują się jedynie produkty ściśle powiązane z produktami rolnymi.

Zakres obowiązujących zasad produkcji znajdują się w treści **Rozporządzenia (UE) 2018/848 załącznik II** oraz są podane w tym dokumencie.

Zgłaszając się do certyfikacji produkcji ekologicznej należy spełnić wymagania **Rozporządzenia (UE) 2018/848** oraz **dokumentów obowiązujących** w tym zakresie.

2. Opis procesu certyfikacji w rolnictwie ekologicznym

1. Krok - wniosek

- a) Pobranie wniosku ze strony DQS Polska lub wysłanie zapytania do DQS Polska na adres: ekologia@dqs.pl – na naszej stronie znakują się różne wnioski w zależności od potrzeb producenta - należy wybrać właściwy wniosek
- b) Wypełniony wniosek (kompletnie), podpisany i w zależności od wymagań, z załączonymi dokumentami, należy przesłać na adres DQS Polska: ekologia@dqs.pl

2. Krok – Przegląd wniosku

- a. Przegląd wniosku - Wniosek zostanie podany przeglądowi. W wyniku przeglądu wniosku, wnioskujący może być proszony o udzielenie dalszych wyjaśnień i dowodów.
- b. DQS Polska przygotuje umowę dotyczącą certyfikacji i po podpisaniu jej i przesłaniu do DQS Polska zostanie zaplanowana inspekcja na miejscu.
- c. Umowa określa wymagania dla podmiotu i wymagania DQS Polska. Między innymi zasady certyfikacyjne dotyczące wymagań dla podmiotu np. zawieszenia, wycofywania, ograniczania certyfikacji.

3. Krok - Realizacja umowy

- a. DQS Polska uzgodni dogodny dla podmiotu termin inspekcji na miejscu.
- b. Podmiot otrzyma plan inspekcji z zakresem i poszczególnymi krokami inspekcji.
- c. Inspektor DQS Polska przeprowadzi inspekcje w zakresie i miejscu zgłoszeń do certyfikacji. Każda inspekcja prowadzona jest w miejscu prowadzenia działalności produkcji rolnictwa ekologicznego.
- d. W trakcie inspekcji inspektor na podstawie prowadzonych wywiadów z uczestnikami procesu produkcji, ocenie działań produkcyjnych, ocenie dokumentów i zapisów z prowadzonej działalności dokonuje oceny.
- e. W trakcie oceny może zostać pobrana próbka produktu do badania, decyzję o konieczności pobrania próbki podejmuje DQS Polska sp.z o.o.
- f. Wynikiem oceny jest raport ze wskazaniem, jeżeli dotyczy obszarów wymagających wprowadzenia dalszych działań.
- g. Inspekcja kończy się spotkaniem zamykającym na którym inspektor poinformuje podmiot o wstępnym wyniku inspekcji.

4. Krok - Przegląd po ocenie

- a. Wynik inspekcji raport, informacje, dowody i zapisy są poddawana niezależnej ocenie zgodności (zgodnie z zasadą czterech oczu) przez osobę niezaangażowaną w proces.
- b. Wynikiem przeglądu jest decyzja dotycząca rekomendacji certyfikacyjnej, która jest uzależniana od tego czy podmiot spełnia wymagania certyfikacyjnej.

5. Krok - Decyzja w sprawie certyfikacji

- a. Pozytywny wynik oceny zgodności skutkuje wydaniem certyfikatu.
- b. Podmiot jest informowany o wyniku oceny zgodności.

6. Krok - Wydanie certyfikatu

- a. Podmiot otrzymuje drogą elektroniczną certyfikat zgodności.
- b. Wydany certyfikat jest ważny od 12-18 miesięcy.

- c. Certyfikaty wydane przez DQS Polska sp. z o.o. są dostępne na stronie DQS: dqs.pl/CertListEU.php
- d. Certyfikaty wydane w certyfikacji krajowej są dostępne na stronie Komisji Europejskiej: [Certyfikat dla podmiotu ekologicznego - TRACES NT \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/food/certification/organic/certification/certificates/certificates_en)

7. Krok - Dalsze działania w celu utrzymania ciągłości certyfikacyjnej

- a. W rocznicę certyfikacji minimum raz na 12 miesięcy odbywa się kolejna inspekcja w zakresie i miejscu prowadzonej działalności – celem inspekcji jest ocena i potwierdzenie utrzymania wdrożonych wymagań certyfikacyjnych.
- b. W zależności od oceny spełnienia wymagań i w zależności o zakresu certyfikacji DQS Polska może przeprowadzać dodatkowe inspekcje zapowiedziane i niezapowiedziane zgodnie z wymaganiami rozporządzenia (UE) 2018/848

8. Krok - Katalog środków w przypadku nieprawidłowości i naruszeń zasady

W przypadku stwierdzenia u producenta lub grupy producentów nieprawidłowości lub naruszeń zasad rozporządzenia (UE) 2018/848 dotyczących rolnictwa ekologicznego, zawartych w protokole z kontroli lub wynikających z prowadzonych działań wyjaśniających i ocen zgodności stosowane są sankcje.

Sankcje są nakładane przez Dyrektora DQS Polska na wniosek pracownika merytorycznego. Podmiot jest zobowiązany do uruchomienia, wdrożenia i wykazania podjętych działań w celu usunięcia nieprawidłowości. Szczegółowy zakres stosowanych sankcji podany jest w dokumencie DQS Polska:

[Zal. XV Katalog środków](#)

3. Zasady produkcji w rolnictwie ekologicznym zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/848

Ogólne zasady produkcji ekologicznej

Część I: Przepisy dotyczące produkcji roślinnej

Część II: Przepisy dotyczące produkcji zwierzęcej

Część III: Przepisy dotyczące produkcji alg i zwierząt akwakultury

Część IV: Przepisy dotyczące produkcji żywności przetworzonej

Część V: Przepisy dotyczące produkcji przetworzonej paszy

Część VI: Wino

Część VII: Drożdże stosowane jako żywność lub pasz

Ogólne zasady produkcji ekologicznej

Ogólne zasady podane są w **artykule 5** i obejmują:

Produkcja ekologiczna to zrównoważony system zarządzania oparty na następujących zasadach ogólnych:

- a) poszanowanie naturalnych systemów i cykli oraz utrzymanie i polepszanie stanu gleby, wody i powietrza, zdrowia roślin i zwierząt oraz równowagi pomiędzy nimi;
- b) ochrona elementów naturalnego krajobrazu, takich jak miejsca dziedzictwa przyrodniczego;
- c) korzystanie w odpowiedzialny sposób z energii i zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba, materia organiczna i powietrze;
- d) produkcja szerokiej gamy wysokiej jakości żywności i innych produktów rolnych i produktów akwakultury, zaspokajających zapotrzebowanie konsumentów na towary produkowane przy wykorzystaniu procesów niestanowiących zagrożenia dla środowiska, zdrowia ludzi, zdrowia roślin ani dla zdrowia i dobrostanu zwierząt;
- e) zapewnienie integralności produkcji ekologicznej na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji żywności i paszy;
- f) odpowiednie zaprojektowanie procesów biologicznych i zarządzanie nimi, w oparciu o systemy ekologiczne oraz przy użyciu zasobów naturalnych, które są wewnętrzne w stosunku do systemu zarządzania przy zastosowaniu metod, które:
 - (i) wykorzystują żywe organizmy i mechaniczne metody produkcji;
 - (ii) polegają na prowadzeniu upraw w powiązaniu z glebą i prowadzeniu produkcji zwierzęcej w powiązaniu z gruntami rolnymi lub prowadzeniu akwakultury zgodnej z zasadą zrównoważonej eksploatacji zasobów wodnych;
 - (iii) wykluczają stosowanie GMO, produktów wytworzonych z GMO i produktów wytworzonych przy użyciu GMO, innych niż lecznicze produkty weterynaryjne;
 - (iv) opierają się na ocenie ryzyka, a także stosowaniu środków ostrożności oraz środków zapobiegawczych w stosownych przypadkach;
- g) ograniczenie stosowania środków zewnętrznych, w przypadku gdy wymagane są środki zewnętrzne lub nie istnieją odpowiednie praktyki i metody zarządzania, o których mowa w lit. f), środki zewnętrzne ograniczają się do:
 - (i) środków pochodzących z produkcji ekologicznej, przy czym w przypadku materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin należy dać pierwszeństwo odmianom

wyselekcjonowanym ze względu na ich zdolność zaspokojenia konkretnych potrzeb i realizacji celów rolnictwa ekologicznego;

(ii) substancji naturalnych lub substancji będących ich pochodnymi;

(iii) wolnorozpuszczalnych nawozów mineralnych;

h) dostosowywanie procesu produkcji, w razie konieczności i w ramach niniejszego rozporządzenia do uwzględnienia stanu sanitarnego, regionalnych różnic w równowadze ekologicznej, klimatu i warunków lokalnych, stopnia rozwoju i szczególnych praktyk gospodarskich;

i) wykluczenie z całego ekologicznego łańcucha żywnościowego klonowania zwierząt, chowu sztucznie wyhodowanych zwierząt poliploidalnych oraz promieniowania jonizującego;

j) zapewnianie wysokiego poziomu dobrostanu zwierząt z uwzględnieniem potrzeb specyficznych dla danego gatunku.

W artykule 6 podane są Szczegółowe zasady mające zastosowanie do działalności rolniczej i akwakultury

W odniesieniu do działalności rolniczej i akwakultury produkcja ekologiczna opiera się w szczególności na następujących szczegółowych zasadach:

a) utrzymywanie i poprawa życia w glebie i naturalnej żyzności gleby, stabilności gleby, potencjału retencyjnego gleby i jej różnorodności biologicznej, zapobieganie utracie przez glebę materii organicznej, zagęszczaniu i erozji gleby oraz zwalczanie tych zjawisk, a także odżywanie roślin głównie poprzez ekosystem gleby;

b) ograniczenie do minimum wykorzystania nieodnawialnych zasobów i środków zewnętrznych;

c) recykling odpadów i produktów ubocznych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego jako materiału w produkcji roślinnej i zwierzęcej;

d) utrzymywanie zdrowia roślin poprzez stosowanie środków zapobiegawczych, w szczególności takich jak dobór odpowiednich gatunków, odmian lub materiału heterogenicznego odpornych na szkodniki i choroby, odpowiedni płodozmian, metody mechaniczne i fizyczne oraz ochrona naturalnych wrogów szkodników;

e) stosowanie nasion i zwierząt charakteryzujących się dużą różnorodnością genetyczną, odpornością na choroby i długowiecznością;

f) uwzględnienie w wyborze odmian roślin właściwości specyficznych systemów produkcji ekologicznej, w szczególności wydajności agronomicznej, odporności na choroby, dostosowania do różnorodnych lokalnych warunków glebowych i klimatycznych oraz uwzględniając naturalne bariery krzyżowania;

g) stosowanie ekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, takiego jak materiał przeznaczony do reprodukcji roślin ekologicznego materiału heterogenicznego, oraz odmian ekologicznych nadających się do produkcji ekologicznej;

h) produkcja odmian ekologicznych przy wykorzystaniu naturalnych zdolności do rozmnażania oraz skupienie się na utrzymaniu w granicach naturalnych barier krzyżowania;

i) bez uszczerbku dla art. 14 rozporządzenia (WE) nr 2100/94 oraz nadawanych przez państwa członkowskie na podstawie przepisów krajowych praw do ochrony odmian roślin – możliwości stosowania przez rolników materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin uzyskanego z ich własnych gospodarstw w celu rozwoju zasobów genetycznych dostosowanych do szczególnych warunków produkcji ekologicznej;

j) uwzględnienie w wyborze ras zwierząt wysokiego stopnia różnorodności genetycznej, zdolności zwierząt do dostosowania się do warunków lokalnych, ich wartości hodowlanej, długowieczności, żywotności oraz odporności na choroby lub problemy zdrowotne;

k) prowadzenie produkcji zwierzęcej dostosowanej do lokalnych warunków i powiązanej z gruntami rolnymi;

- l) stosowanie praktyk hodowli zwierząt wzmacniających układ odpornościowy i naturalny system obrony przed chorobami, w tym poprzez zapewnienie regularnego ruchu oraz dostępu do obszarów na otwartej przestrzeni i pastwisk;
- m) żywienie zwierząt gospodarskich paszą ekologiczną złożoną ze składników pochodzenia rolnego uzyskanych w produkcji ekologicznej oraz z naturalnych substancji nierolniczych;
- n) wytwarzanie produktów ekologicznych pochodzenia zwierzęcego od zwierząt chowanych w gospodarstwach ekologicznych przez całe ich życie od momentu urodzenia lub wylęgu;
- o) utrzymywanie zdrowia środowiska wodnego oraz jakości otaczających ekosystemów wodnych i lądowych w produkcji akwakultury;
- p) żywienie organizmów wodnych paszą pochodzącą ze zrównoważonej eksploatacji zasobów rybackich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1380/2013 lub paszą ekologiczną złożoną ze składników pochodzenia rolnego pochodzących z produkcji ekologicznej, w tym akwakultury ekologicznej, oraz z naturalnych substancji nierolniczych;
- q) unikanie wszelkich zagrożeń dla gatunków chronionych, które to zagrożenia mogłyby wynikać z produkcji ekologicznej.

Artykuł 7

Szczegółowe zasady mające zastosowanie do przetwarzania żywności ekologicznej

Produkcja ekologicznej żywności przetworzonej opiera się, w szczególności na następujących szczegółowych zasadach:

- a) produkowanie żywności ekologicznej z ekologicznych składników pochodzenia rolnego;
- b) ograniczenie do minimum stosowania dodatków do żywności, składników nieekologicznych pełniących głównie funkcje technologiczne i sensoryczne, jak również mikroelementów oraz substancji pomocniczych w przetwórstwie i tylko w przypadku istotnej potrzeby technologicznej lub do szczególnych celów żywieniowych;
- c) wykluczenie substancji i metod przetwarzania mogących wprowadzać w błąd co do prawdziwej natury danego produktu;
- d) staranne przetwarzanie żywności ekologicznej, najlepiej przy zastosowaniu metod biologicznych, mechanicznych i fizycznych;
- e) wykluczenie żywności zawierającej wytworzone nanomateriały lub składającej się z nich.

Artykuł 8

Szczegółowe zasady mające zastosowanie do przetwarzania paszy ekologicznej

Produkcja przetworzonej paszy ekologicznej opiera się w szczególności na następujących szczegółowych zasadach:

- a) produkowanie paszy ekologicznej z ekologicznych materiałów paszowych;
- b) ograniczenie do minimum stosowania dodatków paszowych oraz substancji pomocniczych w przetwórstwie i tylko na wypadek istotnej potrzeby technologicznej lub zootechnicznej lub do szczególnych celów żywieniowych;
- c) wykluczenie substancji i metod przetwarzania mogących wprowadzać w błąd co do prawdziwej natury danego produktu;
- d) staranne przetwarzanie paszy ekologicznej, najlepiej przy zastosowaniu metod biologicznych, mechanicznych i fizycznych.

Przepisy dotyczące poszczególnych zasad podano w załączniku II rozporządzenia (UE) 2018/848 i określają:

SZCZEGÓŁOWE PRZEPISY DOTYCZĄCE PRODUKCJI, O KTÓRYCH MOWA W ROZDZIALE III Rozporządzenia (UE) 2018/848.

Część I: Przepisy dotyczące produkcji roślinnej

W uzupełnieniu przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9–12 przepisy ustanowione w niniejszej części stosuje się do ekologicznej produkcji roślinnej.

1. Wymogi ogólne

1.1. Ekologiczne rośliny uprawne, z wyjątkiem tych, które rosną w sposób naturalny w wodzie, są produkowane w żywej glebie lub żywej glebie zmieszanej z materiałami i produktami dozwolonymi w produkcji ekologicznej lub nimi nawożonej w powiązaniu z podglebiem i skałą macierzystą.

1.2. Produkcja hydroponiczna oznaczająca metodę uprawy roślin, które nie rosną w sposób naturalny w wodzie, z korzeniami znajdującymi się jedynie w roztworze substancji odżywczej lub w podłożu obojętnym, do którego dodawana jest substancja odżywcza, jest zabroniona.

1.3. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.1 dozwolone są następujące praktyki:

a) produkcja skielkowanych nasion, w tym kielków, pędów i rzeżuchy, czerpiących wyłącznie z rezerw odżywczych dostępnych w nasionach, poprzez zwilżanie ich w czystej wodzie, pod warunkiem że nasiona są ekologiczne. Zabrania się stosowania podłoża uprawnego, z wyjątkiem stosowania obojętnego podłoża przeznaczonego wyłącznie do utrzymywania wilgotności nasion, jeżeli składniki tego obojętnego podłoża są dopuszczone zgodnie z art. 24;

b) uzyskiwanie główek cykorii, w tym przez zanurzanie ich w czystej wodzie, pod warunkiem że materiał rozmnożeniowy roślin jest ekologiczny. Stosowanie podłoża uprawnego jest dozwolone tylko wtedy, gdy jego składniki są dopuszczone zgodnie z art. 24.

1.4. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.1 dozwolone są następujące praktyki:

a) uprawa roślin ozdobnych i ziół w doniczkach, które mają być sprzedawane konsumentowi końcowemu wraz z doniczką;

b) uprawa siewek lub sadzonek w pojemnikach do dalszego przesadzania.

1.5. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.1 uprawa bezglebowa na wyniesionych zagonach jest dozwolona wyłącznie na powierzchniach, które zostały certyfikowane jako ekologiczne dla tych praktyk przed dniem 28 czerwca 2017 r. w Finlandii, Szwecji i Danii. Nie jest dozwolone żadne powiększenie tych powierzchni.

Odstępstwo to przestaje obowiązywać w dniu 31 grudnia 2031 r.

Do dnia 31 grudnia 2026 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat stosowania uprawy bezglebowej na wyniesionych zagonach w rolnictwie ekologicznym. Sprawozdaniu temu może w stosownym przypadku towarzyszyć wniosek ustawodawczy dotyczący uprawy bezglebowej na wyniesionych zagonach w rolnictwie ekologicznym.

1.6. Wszelkie stosowane techniki produkcji roślinnej zapobiegają lub minimalizują przyczynianie się do zanieczyszczenia środowiska.

1.7. Konwersja

1.7.1. Aby rośliny i produkty roślinne mogły zostać uznane za produkty ekologiczne, przepisy dotyczące produkcji ustanowione w niniejszym rozporządzeniu należy stosować na działkach w okresie konwersji przez okres co najmniej dwóch lat przed wysiewem lub, w przypadku łąk lub upraw na pasze, przez okres co najmniej dwóch lat przed ich wykorzystaniem jako paszy ekologicznej lub, w przypadku roślin wieloletnich innych niż na pasze, przez co najmniej trzy lata przed pierwszym zbiorem produktów ekologicznych.

1.7.2. W przypadku gdy dany obszar lub jedna lub więcej jego działek zostały zanieczyszczone produktami lub substancjami niedopuszczonymi do stosowania w produkcji ekologicznej, właściwy organ może w odniesieniu do danego obszaru lub danych działek zdecydować o przedłużeniu okresu konwersji poza okres, o którym mowa w pkt 1.7.1,

1.7.3. W przypadku stosowania zabiegów przy pomocy produktu niedopuszczonego lub substancji niedopuszczonej do stosowania w produkcji ekologicznej właściwy organ wymaga nowego okresu konwersji zgodnie z pkt 1.7.1.

Okres ten może zostać skrócony w następujących dwóch przypadkach:

a) w przypadku zabiegów przy pomocy produktu niedopuszczonego lub substancji niedopuszczonej do stosowania w produkcji ekologicznej jako części obowiązkowego środka zwalczania szkodników lub chwastów, w tym organizmów kwarantannowych lub gatunków inwazyjnych, które to zabiegi są wymagane przez właściwy organ danego państwa członkowskiego;

b) w przypadku zabiegów przy pomocy produktu niedopuszczonego lub substancji niedopuszczonej do stosowania w produkcji ekologicznej jako części badań naukowych zatwierdzonych przez właściwy organ danego państwa członkowskiego.

1.7.4. W przypadkach, o których mowa w pkt 1.7.2 i 1.7.3, długość okresu konwersji wyznacza się, uwzględniając następujące wymogi:

a) proces degradacji danego produktu lub danej substancji musi gwarantować, po zakończeniu okresu konwersji, nieistotny poziom jego pozostałości w glebie oraz, w przypadku upraw wieloletnich, w roślinie;

b) produkty ze zbiorów po danych zabiegach nie mogą być wprowadzane do obrotu jako produkty ekologiczne ani jako produkty w okresie konwersji.

1.7.4.1. Państwa członkowskie informują Komisję i inne państwa członkowskie o każdej podjętej przez nie decyzji, która ustanawia obowiązkowe środki związane z zabiegami przy użyciu produktu niedopuszczonego lub substancji niedopuszczonej do stosowania w produkcji ekologicznej.

1.7.4.2. W przypadku zabiegu z użyciem produktu niedopuszczonego lub substancji niedopuszczonej do stosowania w produkcji ekologicznej pkt 1.7.5 lit. b) nie ma zastosowania.

1.7.5. W przypadku terenów związanych z ekologiczną produkcją zwierzęcą:

a) przepisy dotyczące konwersji mają zastosowanie do całego obszaru jednostki produkcyjnej, na której wytwarzana jest pasza dla zwierząt.

b) niezależnie od pkt a) okres konwersji można skrócić do jednego roku dla pastwisk i obszarów na otwartej przestrzeni wykorzystywanych przez gatunki inne niż roślinożerne.

1.8. Pochodzenie roślin, w tym materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin

1.8.1. Do produkcji roślin i produktów roślinnych innych niż materiał przeznaczony do reprodukcji roślin stosuje się wyłącznie ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin.

1.8.2. Aby uzyskać ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin, który ma zostać użyty do produkcji produktów innych niż materiał przeznaczony do reprodukcji roślin, roślina mateczna i, w stosownych przypadkach, inne rośliny przeznaczone do produkcji materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin są uprawiane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem przez co najmniej jedno pokolenie, a w przypadku upraw wieloletnich – przez co najmniej jedno pokolenie podczas dwóch sezonów wegetacyjnych.

1.8.3. Przy wyborze ekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin podmioty dają pierwszeństwo ekologicznemu materiałowi przeznaczonemu do reprodukcji roślin, który jest odpowiedni dla rolnictwa ekologicznego.

1.8.4. W przypadku produkcji odmian ekologicznych nadających się do produkcji ekologicznej prace hodowlane są prowadzone w ekologicznych warunkach i są ukierunkowane na zwiększenie różnorodności genetycznej, w oparciu o naturalną plenność, a także o wydajność agronomiczną,

odporność na choroby oraz dostosowanie do różnorodnych lokalnych warunków glebowych i klimatycznych.

Wszystkie praktyki namnażania z wyjątkiem kultur opartych na tkankach twórczych roślin podlegają certyfikowanemu zarządzaniu ekologicznemu.

1.8.5. Stosowanie materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w okresie konwersji i nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin

1.8.5.1. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.8.1, jeżeli dane zgromadzone w bazie danych, o której mowa w art. 26 ust. 1, lub systemach, o których mowa w art. 26 ust. 2, wykazują, że jakościowe lub ilościowe potrzeby podmiotu w odniesieniu do odpowiedniego ekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin nie są zaspokojone, podmiot może stosować materiał przeznaczony do reprodukcji roślin w okresie konwersji zgodnie z art. 10 ust. 4 akapit drugi lit. a) lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin dopuszczony zgodnie z pkt 1.8.6.

Ponadto w przypadku braku dostępności siewek ekologicznych można stosować „siewki w okresie konwersji” wprowadzone do obrotu zgodnie z art. 10 ust. 4 akapit drugi lit. a), jeżeli są uprawiane w następujący sposób:

- a) w cyklu uprawy od nasion do końcowej siewki, trwającym co najmniej 12 miesięcy, na działce rolnej, która, w tym samym okresie przeszła okres konwersji trwający co najmniej 12 miesięcy; lub
- b) na działce rolnej ekologicznej lub w okresie konwersji bądź w pojemnikach, o ile były objęte odstępstwem, o którym mowa w pkt 1.4, pod warunkiem że siewki pochodzą z nasion w okresie konwersji zebranych z roślin uprawianych na działce rolnej, która przeszła okres konwersji trwający co najmniej 12 miesięcy.

W przypadku gdy ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin w okresie konwersji bądź materiał przeznaczony do reprodukcji roślin dopuszczony zgodnie z pkt 1.8.6 nie jest dostępny w wystarczającej jakości lub ilości, aby zaspokoić potrzeby podmiotu, właściwe organy mogą zezwolić na stosowanie nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, z zastrzeżeniem pkt 1.8.5.3–1.8.5.8.

Takie indywidualne zezwolenie wydaje się wyłącznie w jednej z następujących sytuacji:

- a) jeżeli żadna odmiana gatunku, którą chce uzyskać podmiot, nie jest zarejestrowana w bazie danych, o której mowa w art. 26 ust. 1, lub systemie, o którym mowa w art. 26 ust. 2;
- b) jeżeli żaden podmiot, który wprowadza do obrotu materiał przeznaczony do reprodukcji roślin, nie jest w stanie dostarczyć odpowiedniego, ekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin lub materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w okresie konwersji, lub materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin dopuszczonego zgodnie z pkt 1.8.6 w terminie pozwalającym na siew lub sadzenie, pod warunkiem że użytkownik zamówił materiał przeznaczony do reprodukcji roślin w rozsądnym czasie umożliwiającym przygotowanie i dostawę ekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin lub materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w okresie konwersji, lub materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin dopuszczonego zgodnie z pkt 1.8.6;
- c) jeżeli odmiana, którą chce uzyskać podmiot, nie jest zarejestrowana jako ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin w okresie konwersji, lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin dopuszczony zgodnie z pkt 1.8.6 w bazie danych, o której mowa w art. 26 ust. 1, lub w systemach, o których mowa w art. 26 ust. 2, zaś podmiot jest w stanie wykazać, że żadna z zarejestrowanych alternatywnych odmian tego samego gatunku nie jest właściwa – w szczególności pod względem warunków agronomicznych i glebowo-klimatycznych oraz niezbędnych właściwości technologicznych – do produkcji, którą planuje się uzyskać;
- d) jeżeli uzasadnione jest stosowanie takiego materiału do badań, prób polowych wykonywanych na niewielką skalę, w celu zachowania odmian lub na potrzeby innowacji produktowej, po udzieleniu zgody przez właściwy organ zainteresowanego państwa członkowskiego.

Przed wystąpieniem o takie zezwolenie podmioty sprawdzają bazę danych, o której mowa w art. 26 ust. 1, lub systemy, o których mowa w art. 26 ust. 2, aby zweryfikować, czy dostępny jest odpowiedni ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin

w okresie konwersji, lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin dopuszczony zgodnie z pkt 1.8.6, a tym samym, czy ich wniosek jest uzasadniony.

W przypadku spełnienia wymogów art. 6 lit. i) podmioty mogą stosować zarówno ekologiczny materiał rozmnożeniowy roślin, jak i materiał rozmnożeniowy roślin w okresie konwersji uzyskany z ich własnego gospodarstwa, niezależnie od jakościowej i ilościowej dostępności zgodnie z bazą danych, o której mowa w art. 26 ust. 1, lub z systemem, o którym mowa w art. 26 ust. 2 lit. a).

1.8.5.2. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.8.1 podmioty w państwach trzecich mogą stosować materiał przeznaczony do reprodukcji roślin w okresie konwersji zgodnie z art. 10 ust. 4 akapit drugi lit. a) lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin dopuszczony zgodnie z pkt 1.8.6, jeżeli ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin jest z uzasadnionych przyczyn niedostępny w wystarczającej jakości lub ilości na terytorium państwa trzeciego, w którym zlokalizowany jest podmiot.

Bez uszczerbku dla odpowiednich przepisów krajowych podmioty w państwach trzecich mogą stosować zarówno ekologiczny materiał rozmnożeniowy roślin, jak i materiał rozmnożeniowy roślin w okresie konwersji uzyskany z ich własnego gospodarstwa.

Organy kontrolne lub jednostki certyfikujące uznane zgodnie z art. 46 ust. 1 mogą zezwolić podmiotom w państwach trzecich na stosowanie w ekologicznej jednostce produkcyjnej nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, gdy ekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin w okresie konwersji, lub materiał przeznaczony do reprodukcji roślin dopuszczony zgodnie z pkt 1.8.6 nie jest dostępny w wystarczającej jakości lub ilości na terytorium państwa trzeciego, w którym jest zlokalizowany podmiot, na warunkach ustanowionych w pkt 1.8.5.3, 1.8.5.4, 1.8.5.5 i 1.8.5.8.

1.8.5.3. Nieekologiczny materiał rozmnożeniowy roślin nie jest zaprawiany po zbiorach środkami ochrony roślin innymi niż dopuszczone do zaprawiania materiału rozmnożeniowego roślin zgodnie z art. 24 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, chyba że chemiczne zaprawianie jest zalecane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/2031 do celów fitosanitarnych przez właściwe organy zainteresowanego państwa członkowskiego w odniesieniu do wszystkich odmian i materiału heterogenicznego danego gatunku na obszarze, na którym materiał rozmnożeniowy roślin ma być stosowany.

Jeżeli stosuje się nieekologiczny materiał rozmnożeniowy roślin poddawany zalecanemu zaprawianiu chemicznemu, o którym mowa w akapicie pierwszym, działka, na której uprawiany jest zaprawiany materiał rozmnożeniowy roślin, podlega, w stosownych przypadkach, okresowi konwersji przewidzianemu w pkt 1.7.3 i 1.7.4.

1.8.5.4. Zezwolenie na stosowanie nieekologicznego materiału rozmnożeniowego roślin należy uzyskać przed siewem lub sadzeniem.

1.8.5.5. Zezwolenia na stosowanie nieekologicznego materiału rozmnożeniowego roślin udziela się indywidualnym użytkownikom jednorazowo na jeden sezon, przy czym właściwe organy, organ kontrolny lub jednostka odpowiedzialna za ich udzielanie sporządza wykaz ilości dopuszczonego materiału rozmnożeniowego roślin.

1.8.5.6. Właściwe organy państw członkowskich tworzą urzędowy wykaz gatunków, podgatunków lub odmian (w stosownych przypadkach pogrupowanych), w odniesieniu do których ustalono, że ekologiczny materiał rozmnożeniowy roślin lub materiał rozmnożeniowy roślin w okresie konwersji jest dostępny w wystarczającej ilości i dla odpowiednich odmian na ich terytorium. Nie wydaje się zezwoleń dla gatunków, podgatunków lub odmian wymienionych w tym wykazie na terytorium danego państwa członkowskiego zgodnie z pkt 1.8.5.1, chyba że jest to uzasadnione jednym z celów, o których mowa w pkt 1.8.5.1 lit. d). Jeżeli ilość lub jakość ekologicznego materiału rozmnożeniowego roślin lub materiału rozmnożeniowego roślin w okresie konwersji dostępnego dla danego gatunku, podgatunku lub odmiany ujętych w wykazie okaże się niewystarczająca lub niewłaściwa ze względu na wyjątkowe okoliczności, właściwe organy państw członkowskich mogą usunąć dany gatunek, podgatunek lub odmianę z wykazu. Właściwe organy państw członkowskich aktualizują swój wykaz co roku i podają go do wiadomości publicznej.

Do dnia 30 czerwca każdego roku, a po raz pierwszy do dnia 30 czerwca 2022 r. właściwe organy państw członkowskich przekazują Komisji i pozostałym państwom członkowskim link do strony internetowej, na której dostępny jest zaktualizowany wykaz. Komisja publikuje linki do krajowych zaktualizowanych wykazów na specjalnej stronie internetowej.

1.8.5.7. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.8.5.5 właściwe organy państw członkowskich mogą corocznie wydawać wszystkim zainteresowanym podmiotom ogólne zezwolenie na stosowanie:

- a) danego gatunku lub podgatunku, o ile w bazie danych, o której mowa w art. 26 ust. 1, lub systemie, o którym mowa w art. 26 ust. 2 lit. a) nie zarejestrowano danej odmiany;
- b) danej odmiany, o ile spełnione są warunki określone w pkt 1.8.5.1 lit. c).

W przypadku stosowania ogólnego zezwolenia podmioty zachowują dokumentację dotyczącą wykorzystanych ilości, a właściwy organ odpowiedzialny za zezwolenia sporządza wykaz ilości dopuszczonego nieekologicznego materiału rozmnożeniowego roślin.

Właściwe organy państw członkowskich aktualizują co roku i podają do wiadomości publicznej swój wykaz gatunków, podgatunków i odmian, na które wydano ogólne zezwolenie.

Do dnia 30 czerwca każdego roku, a po raz pierwszy do dnia 30 czerwca 2022 r. właściwe organy państw członkowskich przekazują Komisji i pozostałym państwom członkowskim link do strony internetowej, na której dostępny jest zaktualizowany wykaz. Komisja publikuje linki do krajowych zaktualizowanych wykazów na specjalnej stronie internetowej.

1.8.5.8. Właściwe organy nie zezwalają na stosowanie siewek nieekologicznych w przypadku siewek gatunków, których cykl uprawy trwa jeden sezon wegetacyjny, od przesadzenia siewek do pierwszych zbiorów produktu.

1.8.6. Właściwe organy lub, w stosownych przypadkach, jednostki certyfikujące uznane zgodnie z art. 46 ust. 1 mogą zezwolić podmiotom produkującym materiał przeznaczony do reprodukcji roślin do stosowania w produkcji ekologicznej na stosowanie nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, jeżeli rośliny mateczne lub, w stosownych przypadkach, inne rośliny przeznaczone do produkcji materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin i wyprodukowane zgodnie z pkt 1.8.2 nie są dostępne w wystarczającej jakości lub ilości, oraz na wprowadzanie takiego materiału do obrotu do stosowania w produkcji ekologicznej, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:

- a) nieekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin nie jest zaprawiany po zbiorze środkami ochrony roślin innymi niż dopuszczone zgodnie z art. 24 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, chyba że chemiczne zaprawianie jest zalecane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/2031 do celów fitosanitarnych przez właściwe organy zainteresowanego państwa członkowskiego w odniesieniu do wszystkich odmian i materiału heterogenicznego danego gatunku na obszarze, na którym materiał przeznaczony do reprodukcji roślin ma być stosowany. Jeżeli stosuje się nieekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin poddawany zalecanemu zaprawianiu chemicznemu, działka rolna, na której uprawiany jest zaprawiany materiał przeznaczony do reprodukcji roślin, podlega, w stosownych przypadkach, okresowi konwersji przewidzianemu w pkt 1.7.3 i 1.7.4;
- b) stosowany nieekologiczny materiał przeznaczony do reprodukcji roślin nie jest siewką gatunków, których cykl uprawy trwa jeden sezon wegetacyjny, od przesadzenia siewek do pierwszych zbiorów produktu;
- c) materiał przeznaczony do reprodukcji roślin jest uprawiany zgodnie ze wszystkimi innymi odpowiednimi wymogami dotyczącymi ekologicznej produkcji roślinnej;
- d) zezwolenie na stosowanie nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin uzyskuje się, zanim materiał zasiano lub zasadzono;
- e) właściwe organy, organy kontrolne lub jednostki certyfikujące odpowiedzialne za zezwolenia udzielają zezwolenia jedynie indywidualnym użytkownikom jednorazowo na jeden sezon i sporządzają wykaz ilości dopuszczonego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin;
- f) na zasadzie odstępstwa od lit. e) właściwe organy państw członkowskich mogą corocznie wydawać ogólne zezwolenie na stosowanie danego gatunku, podgatunku lub odmiany nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin oraz sporządzają dostępny publicznie wykaz gatunków, podgatunków lub odmian i corocznie go aktualizują. W takim przypadku te właściwe organy wyszczególniają ilości dopuszczonego nieekologicznego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin;
- g) zezwolenia udzielone zgodnie z niniejszym akapitem wygasają z dniem 31 grudnia 2036 r.

Do dnia 30 czerwca każdego roku, a po raz pierwszy do dnia 30 czerwca 2023 r. właściwe organy państw członkowskich przekazują Komisji i pozostałym państwom członkowskim informację o zezwoleniach udzielonych zgodnie z akapitem pierwszym.

Podmiotom, które produkują i wprowadzają do obrotu materiał przeznaczony do reprodukcji roślin wyprodukowany zgodnie z akapitem pierwszym, zezwala się na dobrowolne podanie do wiadomości publicznej odpowiednich szczegółowych informacji na temat dostępności takiego materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin w krajowych systemach ustanowionych zgodnie z art. 26 ust. 2. Podmioty, które zdecydują się na umieszczenie takich informacji, zapewniają, by informacje te były regularnie aktualizowane oraz usuwane z systemów krajowych, kiedy tylko dany materiał przeznaczony do reprodukcji roślin przestaje być dostępny. W przypadku powoływania się na ogólne zezwolenie, o którym mowa w lit. f), podmioty rejestrują wykorzystane ilości.

1.9. Gospodarowanie glebą i nawożenie

1.9.1. W ekologicznej produkcji roślinnej stosuje się praktyki uprawy, które przyczyniają się do utrzymania lub zwiększenia ilości substancji organicznych w glebie, zwiększają jej stabilność i różnorodność biologiczną oraz zapobiegają zagęszczaniu i erozji gleby.

1.9.2. Żyzność i aktywność biologiczna gleby jest utrzymywana i zwiększana:

a) z wyjątkiem łąk i upraw wieloletnich na paszę – poprzez stosowanie wieloletniego płodozmianu, w tym obowiązkową uprawę roślin bobowatych jako uprawę podstawową lub okrywową w ramach płodozmianu i innych roślin na nawóz zielony;

b) w przypadku szklarni lub upraw wieloletnich innych niż rośliny na paszę – poprzez stosowanie krótkoterminowej uprawy roślin na nawóz zielony i roślin strączkowych, a także stosowanie różnorodnych roślin; oraz

c) we wszystkich przypadkach – poprzez stosowanie obornika lub materii organicznej, w obu przypadkach najlepiej przekompostowanych, pochodzących z produkcji ekologicznej.

1.9.3. W przypadku gdy potrzeby żywieniowe roślin nie mogą być zaspokojone przy pomocy środków przewidzianych w pkt 1.9.1 i 1.9.2, można używać – tylko w koniecznym zakresie – wyłącznie nawozów i środków poprawiających właściwości gleby dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania tych produktów, włącznie z datą lub datami zastosowania każdego produktu, nazwą produktu, zastosowaną ilością oraz nazwami upraw i działkami, na których zastosowano produkty.

1.9.4. Całkowita masa odchodów zwierzęcych pochodzących od zwierząt gospodarskich, jak zdefiniowano w dyrektywie Rady 91/676/EEG, stosowanych w jednostkach produkcyjnych w okresie konwersji i ekologicznych jednostkach produkcyjnych jest taka, by ilość azotu nie przekraczała 170 kg rocznie na hektar użytków rolnych. Limit ten stosuje się wyłącznie do użycia obornika, suchego obornika i odwodnionego nawozu od drobiu, kompostowanych odchodów zwierzęcych, w tym nawozu od drobiu, kompostowanego obornika i płynnych odchodów zwierzęcych.

1.9.5. Podmioty prowadzące gospodarstwa rolne mogą zawierać pisemne umowy o współpracy w celu rozrzucania nadmiaru nawozu naturalnego pochodzącego z ekologicznych jednostek produkcyjnych wyłącznie z podmiotami prowadzącymi inne gospodarstwa rolne i przedsiębiorstwami przestrzegającymi przepisów dotyczących produkcji ekologicznej. Maksymalny limit, o którym mowa w pkt 1.9.4, wlicza się z uwzględnieniem wszystkich ekologicznych jednostek produkcyjnych zaangażowanych w taką współpracę.

1.9.6. Aby poprawić ogólny stan gleby lub poprawić dostępność składników odżywczych w glebie lub w uprawach, można stosować preparaty z mikroorganizmów.

1.9.7. Do aktywacji kompostu mogą być stosowane odpowiednie preparaty na bazie roślin i preparaty z mikroorganizmów.

1.9.8. Nie stosuje się mineralnych nawozów azotowych.

1.9.9. Można stosować preparaty biodynamiczne.

1.10. Ochrona przed szkodnikami i chwastami

1.10.1. Zapobieganie szkodom wyrządzanym przez szkodniki i chwasty polega przede wszystkim na ochronie poprzez:

- ich naturalnych wrogów,
- wybór gatunków, odmian i heterogenicznego materiału,
- płodozmian,
- techniki uprawy, takie jak biofumigacja, metody mechaniczne i fizyczne, oraz
- procesy termiczne, takie jak solaryzacja i, w przypadku upraw pod osłonami, płytka obróbka gleby parą (do maksymalnej głębokości 10 cm).

1.10.2. W przypadku gdy odpowiednia ochrona roślin przed szkodnikami nie jest możliwa z wykorzystaniem środków przewidzianych w pkt 1.10.1, lub w przypadku stwierdzonego zagrożenia dla uprawy, można stosować jedynie produkty i substancje dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 9 i 24 i tylko w zakresie, w jakim jest to niezbędne. ► **M9** Podmioty zachowują dokumentację wykazującą konieczność stosowania takich produktów, uwzględniającą datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne, zastosowaną ilość oraz odnośne uprawy i działki, a także szkodniki i choroby, przeciwko którym należy je zastosować.

1.10.3. Jeżeli chodzi o produkty i substancje stosowane w pułapkach lub dozownikach produktów i substancji innych niż feromony, te pułapki lub dozowniki zapobiegają przenikaniu produktów i substancji do środowiska oraz stykaniu się tych produktów i substancji z uprawianymi roślinami. Wszystkie pułapki, w tym pułapki zawierające feromony, należy po użyciu zebrać, a następnie pozbyć się ich w bezpieczny sposób.

1.11. Produkty stosowane do czyszczenia i dezynfekcji

Do czyszczenia i dezynfekcji w produkcji roślinnej zezwala się wyłącznie na stosowanie produktów dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania tych produktów, uwzględniającą datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz miejsce takiego stosowania.

1.12. Obowiązek zachowania dokumentacji

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą odnośnych działek i wielkości zbiorów. W szczególności podmioty zachowują dokumentację dotyczącą wszelkich innych środków zewnętrznych stosowanych na każdej działce oraz, w stosownych przypadkach, przechowują dokumentację potwierdzającą wszelkie odstępstwa od przepisów dotyczących produkcji uzyskane zgodnie z pkt 1.8.5.

1.13. Przygotowywanie produktów nieprzetworzonych

Jeżeli czynności związane z przygotowaniem inne niż przetwarzanie są przeprowadzane na roślinach, do takich czynności stosuje się odpowiednio ogólne wymogi ustanowione w części IV pkt 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 i 2.2.3.

2. Szczegółowe przepisy dotyczące poszczególnych roślin i produktów roślinnych

2.1. Przepisy dotyczące produkcji grzybów

W przypadku produkcji grzybów dopuszczalne jest stosowanie podłoży, które zawierają wyłącznie poniższe części składowe:

- a) obornik i odchody zwierzęce:
 - (i) albo z ekologicznych jednostek produkcyjnych lub z jednostek będących w drugim roku konwersji; albo

(ii) określone w pkt 1.9.3, wyłącznie wtedy, gdy produkt, o którym mowa w ppkt (i), nie jest dostępny i pod warunkiem że masa tego obornika i tych odchodów zwierzęcych przed kompostowaniem nie przekracza 25 % łącznej masy wszystkich komponentów podłoża, z wyłączeniem materiału pokrywającego i dodanej wody;

- b) produkty pochodzenia rolnego inne niż te, o których mowa w lit. a), pochodzące z ekologicznych jednostek produkcyjnych;
- c) torf niepoddany obróbce chemicznej;
- d) drewno nieimpregnowane środkami chemicznymi po ścięciu;
- e) produkty mineralne, o których mowa w pkt 1.9.3, woda i gleba.

2.2. Przepisy dotyczące zbioru dziko rosnących roślin

Zbiór roślin dziko rosnących i ich części, rosnących w sposób naturalny na obszarach naturalnych, w lasach i na obszarach rolniczych, uznaje się za produkcję ekologiczną, pod warunkiem że:

- a) w okresie co najmniej trzech lat przed zbiorem obszary te nie zostały poddane działaniu produktów lub substancji innych niż te dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej zgodnie z art. 9 i 24;
- b) zbiór nie wpływa na równowagę siedliska przyrodniczego ani na utrzymanie gatunków na obszarze zbioru.

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą okresu i miejsca zbioru, odnośnych gatunków oraz ilości zebranych roślin dziko rosnących.

Część II: Przepisy dotyczące produkcji zwierzęcej

W uzupełnieniu przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 10, 11 i 14 przepisy ustanowione w niniejszej części stosuje się do ekologicznej produkcji zwierzęcej.

1. Wymogi ogólne

1.1. Z wyjątkiem przypadku pszczelarstwa zabrania się produkcji zwierzęcej bez gruntów rolnych, w przypadku gdy rolnik zamierzający prowadzić ekologiczną produkcję zwierzęcą nie gospodaruje gruntami rolnymi ani nie zawarł pisemnej umowy o współpracy z innym rolnikiem, jeżeli chodzi o stosowanie ekologicznych jednostek produkcyjnych lub jednostek produkcyjnych w okresie konwersji dla tych zwierząt gospodarskich.

Podmioty przechowują dokumentację potwierdzającą wszelkie odstępstwa od przepisów dotyczących produkcji zwierzęcej uzyskane zgodnie z pkt 1.3.4.3, 1.3.4.4, 1.7.5, 1.7.8, 1.9.3.1 lit. c) oraz pkt 1.9.4.2 lit. c).

1.2. Konwersja

1.2.1. W przypadku równoczesnego rozpoczęcia konwersji jednostki produkcyjnej, w tym pastwisk lub jakiegokolwiek gruntu wykorzystywanego do produkcji paszy dla zwierząt i zwierząt istniejących w tej jednostce produkcyjnej na początku okresu konwersji tej jednostki produkcyjnej, o którym mowa w części I pkt 1.7.1 i 1.7.5 b), zwierzęta i produkty zwierzęce mogą zostać uznane za ekologiczne po zakończeniu okresu konwersji tej jednostki produkcyjnej, nawet gdy okres konwersji ustanowiony w pkt 1.2.2 niniejszej części w odniesieniu do rodzaju danego zwierzęcia jest dłuższy niż okres konwersji w odniesieniu do jednostki produkcyjnej.

Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.4.3.1, w przypadku jednoczesnej konwersji i podczas okresu konwersji jednostki produkcyjnej zwierzęta istniejące w tej jednostce produkcyjnej od początku okresu konwersji mogą być żywione paszą w okresie konwersji wyprodukowaną w jednostce produkcyjnej w okresie konwersji podczas pierwszego roku konwersji lub paszą zgodnie z pkt 1.4.3.1 lub paszą ekologiczną.

Zwierzęta nieekologiczne mogą zostać wprowadzone do jednostki produkcyjnej w okresie konwersji po rozpoczęciu okresu konwersji zgodnie z pkt 1.3.4.

1.2.2. Szczegółowe okresy konwersji dla kierunków produkcji zwierzęcej określono w następujący sposób:

- a) 12 miesięcy – w przypadku bydła i koniowatych przeznaczonych do produkcji mięsa, a w każdym przypadku nie mniej niż trzy czwarte ich życia;
- b) sześć miesięcy – w przypadku owiec, kóz i świń oraz zwierząt przeznaczonych do produkcji mleka;
- c) 10 tygodni – w przypadku drobiu przeznaczonego do produkcji mięsa, z wyjątkiem kaczek rasy pekin, wprowadzonego w wieku poniżej trzech dni;
- d) siedem tygodni – w przypadku kaczek rasy pekin wprowadzonych w wieku poniżej trzech dni;
- e) sześć tygodni – w przypadku drobiu przeznaczonego do produkcji jaj, wprowadzonego w wieku poniżej trzech dni;
- f) 12 miesięcy – w przypadku pszczoł.

W okresie konwersji wosk należy wymienić na wosk pochodzący z pszczelarstwa ekologicznego.

Nieekologiczny wosk pszczeli można jednak stosować:

- (i) w przypadku gdy wosk pochodzący z pszczelarstwa ekologicznego jest niedostępny na rynku;
 - (ii) w przypadku gdy dowiedziono, że jest on wolny od zanieczyszczeń produktami lub substancjami niedopuszczonymi do stosowania w produkcji ekologicznej; oraz
 - (iii) pod warunkiem że pochodzi on z komórek pszczelich;
- g) trzy miesiące – w przypadku królików;
 - h) 12 miesięcy – w przypadku jeleniowatych.

1.3. Pochodzenie zwierząt

1.3.1. Bez uszczerbku dla przepisów dotyczących konwersji zwierzęta ekologiczne są urodzone lub wylęgają się i są chowane w ekologicznych jednostkach produkcyjnych.

1.3.2. W odniesieniu do hodowli zwierząt ekologicznych:

- a) stosuje się naturalne metody reprodukcji; zezwala się na sztuczne zapłodnienie;
- b) rozród nie jest wywoływany ani hamowany poprzez podawanie hormonów lub innych substancji o podobnym skutku, chyba że jest to forma leczenia weterynaryjnego stosowana indywidualnie w odniesieniu do danego zwierzęcia;
- c) nie stosuje się innych form sztucznego rozrodu, takich jak klonowanie i przenoszenie zarodków;
- d) przy wyborze ras uwzględnia się ich przydatność do produkcji ekologicznej i możliwość zapewnienia wysokiego dobrostanu. Wybór ras przyczynia się do zapobiegania wszelkim cierpieniom zwierząt i do unikania konieczności ich okaleczania.

1.3.3. Przy wyborze ras lub linii pierwszeństwo należy dać rasom lub liniom o dużej różnorodności genetycznej, bierze się też pod uwagę zdolność zwierząt do dostosowania się do warunków lokalnych, ich wartość hodowlaną, długowieczność, żywotność oraz odporność na choroby lub problemy zdrowotne, bez szkody dla ich dobrostanu. Ponadto przy wyborze ras lub linii zwierząt należy kierować się możliwością uniknięcia określonych chorób lub problemów zdrowotnych związanych z niektórymi rasami lub liniami wykorzystywanymi w intensywnej produkcji, takich jak zespół napięcia u świń, możliwie skutkujących otrzymaniem mięsa jasnego, miękkiego, ciekącego (PSE), a także nagłą śmiercią, spontanicznym poronieniem oraz trudnymi porodami wymagającymi cesarskiego cięcia. Pierwszeństwo należy nadać rodzimym rasom i liniom.

Aby wybrać rasy i linie zgodnie z akapitem pierwszym, podmioty wykorzystują informacje dostępne w systemach, o których mowa w art. 26 ust. 3.

1.3.4. Użycie zwierząt nieekologicznych

1.3.4.1. W drodze odstępstwa od pkt 1.3.1, do celów hodowlanych, zwierzęta, które były chowane nieekologicznie, mogą zostać wprowadzone do ekologicznej jednostki produkcyjnej, gdy dane rasy są zagrożone wyginięciem, o czym mowa w art. 28 ust. 10 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i aktów przyjętych na jego podstawie. W takim przypadku zwierzęta tych ras nie muszą być konieczne nieródkami.

1.3.4.2. W drodze odstępstwa od pkt 1.3.1 przy odnowie pasiek w ekologicznej jednostce produkcyjnej rocznie 20 % matek pszczelich i rodzin pszczelich może być zastępowanych nieekologicznymi matkami pszczelimi i rodzinami, pod warunkiem że te matki pszczele i rodziny zostaną umieszczone w ulach zawierających plastry lub węgę pochodzące z ekologicznych jednostek produkcyjnych. W każdym przypadku raz w roku dopuszcza się wymianę jednej rodziny lub jednej matki pszczelej przez nieekologiczną rodzinę lub matkę pszczełą.

1.3.4.3. W drodze odstępstwa od pkt 1.3.1, gdy stado jest tworzone po raz pierwszy, lub jest odnawiane lub odbudowywane, oraz w przypadku gdy jakościowe i ilościowe potrzeby rolników nie mogą zostać spełnione, właściwy organ może postanowić, że drób chowany nieekologicznie może być wprowadzony do ekologicznej jednostki produkcji drobiu, pod warunkiem, że młode kury przeznaczone do produkcji jaj i drób przeznaczony do produkcji mięsa są w wieku poniżej trzech dni. Produkty z nich wytworzone mogą być uznane za ekologiczne wyłącznie, jeżeli przestrzegany jest okres konwersji ustalony w pkt 1.2.

1.3.4.4. Na zasadzie odstępstwa od pkt 1.3.1, w przypadku gdy dane zebrane w ramach systemu, o którym mowa w art. 26 ust. 2 lit. b), wykazują, że jakościowe lub ilościowe potrzeby rolnika dotyczące zwierząt ekologicznych nie są spełnione, właściwe organy mogą zezwolić na wprowadzenie zwierząt z chowu nieekologicznego do ekologicznej jednostki produkcyjnej z zastrzeżeniem warunków przewidzianych w pkt 1.3.4.4.1–1.3.4.4.4.

Przed zwróceniem się o takie odstępstwo rolnik sprawdza dane zebrane w ramach systemu, o którym mowa w art. 26 ust. 2 lit. b), aby zweryfikować, czy jego wniosek jest uzasadniony.

W przypadku podmiotów w państwach trzecich organy kontrolne oraz jednostki certyfikujące uznane zgodnie z art. 46 ust. 1 mogą zezwolić na wprowadzenie zwierząt z chowu nieekologicznego do ekologicznej jednostki produkcyjnej, gdy zwierzęta ekologiczne nie są dostępne w wystarczającej jakości lub ilości na terytorium kraju, w którym jest zlokalizowany podmiot.

1.3.4.4.1. W celu hodowli, w przypadku gdy stado jest utworzone po raz pierwszy, młode ssaki nieekologiczne należy chować zgodnie z zasadami produkcji ekologicznej natychmiast po odsadzeniu. Ponadto od dnia, w którym zwierzęta są wprowadzane do stada, stosuje się następujące ograniczenia:

- a) wiek bydła, koniowatych i jeleniowatych nie przekracza sześciu miesięcy;
- b) wiek owiec i kóz nie przekracza 60 dni;
- c) waga świń nie przekracza 35 kg;
- d) wiek królików nie przekracza trzech miesięcy.

1.3.4.4.2. Do celów rozrodu samce i samice nieródkki zwierząt z chowu nieekologicznego można wprowadzać w przypadku odnawiania stada. Są one następnie chowane zgodnie z przepisami dotyczącymi produkcji ekologicznej. Ponadto liczba samic podlega następującym rocznym ograniczeniom:

- a) można wprowadzić maksymalnie 10 % dorosłych koniowatych lub bydła i 20 % dorosłych świń, owiec, kóz, królików lub jeleniowatych;
- b) w przypadku jednostek składających się z mniej niż 10 sztuk koniowatych, jeleniowatych lub bydła lub królików albo mniej niż pięciu świń, owiec lub kóz takie odnowienie ogranicza się do maksymalnie jednego zwierzęcia w roku.

1.3.4.4.3. Wartości procentowe, określone w pkt 1.3.4.4.2, mogą zostać zwiększone do 40 %, pod warunkiem że właściwy organ potwierdził, że spełniony jest jeden z następujących warunków:

- a) podjęto się znacznego powiększenia gospodarstwa;

- b) zastąpiono jedną rasę drugą;
- c) rozwinięto nową specjalizację w chowie zwierząt gospodarskich.

1.3.4.4.4. W przypadkach, o których mowa w pkt 1.3.4.4.1, 1.3.4.4.2 i 1.3.4.4.3, zwierzęta nieekologiczne mogą zostać uznane za ekologiczne, gdy przestrzegany jest okres konwersji ustalony w części II pkt 1.2 niniejszego załącznika. Okres konwersji ustalony w pkt 1.2.2 rozpoczyna się najwcześniej z chwilą wprowadzenia zwierząt do jednostki produkcyjnej w okresie konwersji.

1.3.4.4.5. W przypadkach, o których mowa w pkt 1.3.4.4.1–1.3.4.4.4, zwierzęta nieekologiczne albo są oddzielone od innych zwierząt gospodarskich, albo można je zidentyfikować przed końcem okresu konwersji, o którym mowa w pkt 1.3.4.4.4.

1.3.4.5. Podmioty zachowują dokumentację lub dokumenty potwierdzające, uwzględniające pochodzenie zwierząt, identyfikację zwierząt zgodnie z odpowiednimi systemami (indywidualnie lub partia/stado/ul), dokumentację weterynaryjną zwierząt wprowadzonych do gospodarstwa, datę przybycia oraz okres konwersji.

1.4. Żywienie

1.4.1. Wymogi ogólne w zakresie żywienia

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące przepisy:

- a) pasze dla zwierząt gospodarskich pozyskuje się przede wszystkim z gospodarstwa rolnego, w którym zwierzęta są utrzymywane, lub z ekologicznych jednostek produkcyjnych lub jednostek produkcyjnych w okresie konwersji w ramach innych gospodarstw w tym samym regionie;
- b) zwierzęta gospodarskie są żywione paszami ekologicznymi lub paszami w okresie konwersji zaspokajającymi potrzeby żywieniowe zwierząt na różnych etapach ich rozwoju. Żywienie ograniczone nie jest dozwolone w produkcji zwierzęcej, chyba że jest uzasadnione ze względów weterynaryjnych;
- c) utrzymywanie zwierząt gospodarskich w warunkach, które mogą prowadzić do anemii, lub stosowanie diety powodującej taki skutek, jest zabronione;
- d) tucz jest zawsze zgodny z normalnymi wzorcami żywieniowymi dla każdego gatunku i z zasadami dobrostanu zwierząt na każdym etapie procesu chowu. Zabronione jest wymuszone karmienie zwierząt;
- e) z wyjątkiem pszczoł, świń i drobiu zwierzęta gospodarskie mają stały dostęp do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki, lub mają stały dostęp do pasz objętościowych;
- f) nie stosuje się stymulatorów wzrostu ani syntetycznych aminokwasów;
- g) w okresie ssania preferuje się karmienie zwierząt mlekiem matki przez minimalny okres ustalony przez Komisję zgodnie z art. 14 ust. 3 lit. a); w tym okresie nie używa się preparatów mlekozastępczych zawierających składniki syntetyzowane chemicznie lub składniki pochodzenia roślinnego;
- h) materiały paszowe pochodzenia roślinnego, z alg, pochodzenia zwierzęcego lub z drożdży muszą być ekologiczne;
- i) nieekologiczne materiały paszowe pochodzenia roślinnego, z alg, pochodzenia zwierzęcego lub z drożdży, materiały paszowe pochodzenia mikrobiologicznego lub mineralnego, dodatki paszowe oraz substancje pomocnicze w przetwórstwie mogą być stosowane wyłącznie w przypadku, gdy zostały dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24.

1.4.2. Wypas

1.4.2.1. Wypas na gruntach ekologicznych

Bez uszczerbku dla pkt 1.4.2.2 zwierzęta ekologiczne są wypasane na gruntach ekologicznych. Zwierzęta nieekologiczne mogą jednak każdego roku korzystać, w ograniczonym czasie, z pastwisk ekologicznych, pod warunkiem że zwierzęta te były chowane w sposób przyjazny dla środowiska na

obszarach wspieranych na mocy art. 23, 25, 28, 30, 31 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i że nie są one obecne na gruncie ekologicznym w tym samym czasie co zwierzęta ekologiczne.

1.4.2.2. Wypas na gruntach wspólnych oraz podczas spędu

1.4.2.2.1. Zwierzęta ekologiczne można wypasać na gruntach wspólnych, pod warunkiem że:

a) na gruntach wspólnych w ciągu co najmniej ostatnich trzech lat nie stosowano produktów lub substancji niedopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej;

b) zwierzęta nieekologiczne, korzystające ze wspólnych gruntów, były utrzymywane w sposób przyjazny dla środowiska na obszarach wspieranych na mocy art. 23, 25, 28, 30, 31 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013;

c) produkty zwierzęce wytworzone przez zwierzęta ekologiczne w trakcie korzystania przez nie ze wspólnych gruntów nie są uznawane jako produkty ekologiczne, chyba że można udowodnić odpowiednie odizolowanie od zwierząt nieekologicznych.

1.4.2.2.2. W trakcie spędu zwierzęta ekologiczne można wypasać na gruntach nieekologicznych, gdy są pędzone z jednego pastwiska na drugie. W tym okresie zwierzęta ekologiczne są oddzielone od innych zwierząt. Pasza nieekologiczna w postaci trawy i innych roślin, na których wypasane są zwierzęta, jest dozwolona:

a) przez okres maksymalnie 35 dni obejmujący zarówno wędrowkę na pastwisko, jak i powrót; lub

b) w odniesieniu do maksymalnie 10 % łącznej rocznej dawki pokarmowej obliczonej jako odsetek suchej masy pasz pochodzenia rolnego.

1.4.3. Pasza w okresie konwersji

1.4.3.1. W odniesieniu do gospodarstw rolnych, które produkują zwierzęta gospodarskie ekologiczne:

a) średnio do 25 % składu pokarmu mogą stanowić pasze pochodzące z produkcji w okresie konwersji z drugiego roku konwersji. Odsetek ten można zwiększyć do 100 % w przypadku gdy te pasze pochodzące z produkcji w okresie konwersji pochodzą z gospodarstwa, w którym utrzymywane są zwierzęta; oraz

b) do 20 % całkowitej średniej ilości pasz, którymi żywione są zwierzęta gospodarskie, może pochodzić z wypasania lub zbiorów na pastwiskach trwałych, działkach z uprawami wieloletnimi lub roślin wysokobiałkowych wysianych zasianych na gruntach zarządzanych ekologicznie w pierwszym roku konwersji, pod warunkiem że grunty te są częścią tego samego gospodarstwa.

Jeżeli do żywienia stosuje się oba rodzaje paszy w okresie konwersji, o których mowa w lit. a) i b), całkowity łączny odsetek takich pasz nie przekracza odsetka ustalonego w lit. a).

1.4.3.2. Wartości liczbowe zawarte w pkt 1.4.3.1 są obliczane corocznie jako odsetek suchej masy paszy pochodzenia roślinnego.

1.4.4. Zachowanie dokumentacji dotyczącej systemu żywienia

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą systemu żywienia oraz, w stosownych przypadkach, okresu wypasu. W szczególności zachowują dokumentację dotyczącą nazwy paszy, w tym każdej formy zastosowanej paszy, np. mieszanek paszowych, proporcji różnych materiałów paszowych w dawkach i proporcji paszy z własnego gospodarstwa lub tego samego regionu oraz, w stosownych przypadkach, okresów dostępu do pastwisk, okresów spędu, w przypadku gdy mają zastosowanie ograniczenia, oraz dokumenty potwierdzające stosowanie pkt 1.4.2 i 1.4.3.

1.5. Ochrona zdrowia

1.5.1. Zapobieganie chorobom

1.5.1.1. Zapobieganie chorobom opiera się na doborze ras i linii, praktykach gospodarskich, stosowaniu paszy wysokiej jakości, zapewnianiu możliwości ruchu, odpowiedniej obsady oraz adekwatnych i odpowiednich pomieszczeń utrzymywanych w higienicznym stanie.

1.5.1.2. Dozwolone jest stosowanie immunologicznych weterynaryjnych produktów leczniczych.

1.5.1.3. Zabronione jest profilaktyczne stosowanie syntetyzowanych chemicznie alopacyjnych weterynaryjnych produktów leczniczych, w tym antybiotyków oraz bolusów złożonych z syntetyzowanych chemicznie alopacyjnych molekuł chemicznych.

1.5.1.4. Zabronione jest stosowanie stymulatorów wzrostu lub produktywności (w tym antybiotyków, kokcydiostatyków i innych sztucznych środków wspomagających wzrost) oraz hormonów i podobnych środków służących kontroli reprodukcji lub innym celom (np. wywoływaniu lub synchronizowaniu rui).

1.5.1.5. W przypadku pozyskiwania zwierząt gospodarskich z nieekologicznych jednostek produkcyjnych stosuje się, odpowiednio do miejscowych warunków, specjalne środki, takie jak badania przesiewowe lub okresy kwarantanny.

1.5.1.6. W odniesieniu do czyszczenia i dezynfekcji zezwala się wyłącznie na stosowanie produktów służących do czyszczenia i dezynfekcji budynków i urządzeń dla zwierząt gospodarskich dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24.

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania tych produktów, uwzględniającą datę lub daty zastosowania produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz miejsce takiego stosowania.

1.5.1.7. Pomieszczenia, kojce, sprzęt i wyposażenie należy prawidłowo czyścić i dezynfekować, aby zapobiec przenoszeniu infekcji i rozwojowi organizmów przenoszących choroby. Odchody, mocz, niezjedzone lub rozsypane pasze należy usuwać tak często, jak to jest niezbędne dla zminimalizowania odoru i uniknięcia przyciągania owadów lub gryzoni. Do likwidacji owadów i innych szkodników w budynkach i innych urządzeniach dla zwierząt gospodarskich można używać środków gryzoniobójczych (wyłącznie w pułapkach) i produktów i substancji dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 9 i 24.

1.5.2. Opieka weterynaryjna

1.5.2.1. W przypadku gdy pomimo wprowadzenia środków zapobiegawczych, mających na celu zapewnienie zdrowia zwierząt, zwierzęta zachorują lub ulegną zranieniu, należy natychmiast przystąpić do ich leczenia.

1.5.2.2. Choroby leczy się natychmiast, aby zapobiec cierpieniu zwierząt; jeżeli stosowanie leków roślinnych, homeopatycznych i innych jest nieodpowiednie, w razie konieczności, przy spełnieniu rygorystycznych warunków oraz na odpowiedzialność lekarza weterynarii można stosować syntetyzowane chemicznie alopacyjne weterynaryjne produkty lecznicze, w tym antybiotyki. W szczególności zostają określone ograniczenia w odniesieniu do cykli leczenia oraz okresów karencji.

1.5.2.3. Materiały paszowe pochodzenia mineralnego dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24, dodatki dietetyczne dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24 oraz produkty fitoterapeutyczne i homeopatyczne mają pierwszeństwo przed leczeniem syntetyzowanymi chemicznie alopacyjnymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi, w tym antybiotykami, pod warunkiem, że ich działanie terapeutyczne jest skuteczne dla danego gatunku zwierząt oraz schorzenia, w jakim mają być one zastosowane.

1.5.2.4. Z wyjątkiem szczepień, leczenia chorób pasożytniczych i innych obowiązkowych programów zwalczania chorób, w przypadku gdy zwierzę lub grupa zwierząt przechodzi więcej niż trzy kuracje syntetyzowanymi chemicznie alopacyjnymi weterynaryjnymi produktami leczniczymi, w tym antybiotykami, w okresie 12 miesięcy lub więcej niż jedną kurację, jeżeli ich cykl produkcyjny jest krótszy niż rok, dane zwierzęta gospodarskie ani produkty z nich otrzymane nie są sprzedawane jako produkty ekologiczne, a zwierzęta gospodarskie przechodzą okresy konwersji, o których mowa w pkt 1.2.

1.5.2.5. Okres karencji między podaniem zwierzęciu ostatniej dawki syntetyzowanego chemicznie alopacyjnego weterynaryjnego produktu leczniczego, w tym antybiotyków, w normalnych warunkach stosowania a produkcją ekologiczną produktów pochodzących od lub z tego zwierzęcia ma być dwukrotnie dłuższy niż prawnie obowiązujący okres karencji określony w art. 11 dyrektywy 2001/82/WE, i wynosi co najmniej 48 godzin.

1.5.2.6. Dozwolone są zabiegi związane z ochroną zdrowia ludzi i zwierząt wymagane na podstawie przepisów Unii.

1.5.2.7. Podmioty zachowują dokumentację lub dokumentację potwierdzającą, uwzględniającą wszelkie zastosowane leczenie, a w szczególności identyfikację leczonych zwierząt, datę leczenia, diagnozę, dawkowanie, nazwę produktu leczniczego oraz, w stosownych przypadkach, receptę weterynaryjną do celów opieki weterynaryjnej oraz okres karencji stosowany przed wprowadzeniem do obrotu i znakowaniem produktów zwierzęcych jako ekologiczne.

1.6. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

1.6.1. Izolacja, ogrzewanie i wentylacja budynków zapewniają utrzymanie obiegu powietrza, poziomu kurzu, temperatury, względnej wilgotności powietrza oraz stężenia gazów w granicach zapewniających dobrostan zwierząt. Budynek umożliwi wystarczającą naturalną wentylację i wystarczający dopływ naturalnego światła.

1.6.2. Pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich nie są obowiązkowe na terenach o odpowiednich warunkach klimatycznych umożliwiających utrzymywanie zwierząt na otwartej przestrzeni. W takich przypadkach zwierzęta mają dostęp do schronień lub przestrzeni zacienionej, by móc schronić się przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.

1.6.3. Obsada zwierząt gospodarskich w budynkach zapewnia im komfort i dobrostan oraz spełnienie specyficznych dla danego gatunku potrzeb, oraz zależą w szczególności od gatunku, rasy i wieku zwierząt. Uwzględnia się także potrzeby behawioralne zwierząt, które zależą w szczególności od wielkości grupy i płci zwierząt. Obsada zapewnia dobrostan zwierząt poprzez udostępnienie im wystarczającej przestrzeni do naturalnego stania, poruszania się, łatwego kładzenia się, obracania, czyszczenia się, przyjmowania wszystkich naturalnych pozycji oraz wykonywania wszystkich naturalnych ruchów, takich jak przeciąganie się czy machanie skrzydłami.

1.6.4. Przestrzegane są minimalne powierzchnie pomieszczeń i otwartych wybiegów, a także szczegóły techniczne dotyczące pomieszczeń ustanowione w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 14 ust. 3.

1.6.5. Obszary na otwartej przestrzeni mogą być częściowo zadaszone. Wiaty nie są uważane za obszary na otwartej przestrzeni.

1.6.6. Łączna obsada zwierząt nie przekracza limitu 170 kg azotu organicznego rocznie na hektar użytków rolnych.

1.6.7. W celu wyznaczenia właściwej obsady zwierząt gospodarskich, o której mowa w pkt 1.6.6, właściwy organ ustala jednostki inwentarskie odpowiadające limitowi, o którym mowa w pkt 1.6.6, na podstawie wartości liczbowych ustanowionych w każdym z określonych wymogów dotyczących typu produkcji zwierzęcej.

1.6.8. W wychowie żadnego z gatunków zwierząt stosowanie klatek, boksów i płaskich podestów nie jest dopuszczone

1.6.9. Jeżeli zwierzę gospodarskie z przyczyn weterynaryjnych przebywa w odosobnieniu, należy je trzymać na obszarze o litym podłożu i zapewnić mu legowisko z wyściółką lub inne odpowiednie legowisko. Zwierzę musi mieć możliwość swobodnego obracania się i rozciągania się na całą swoją długość.

1.6.10. Zwierzęta ekologiczne nie mogą być utrzymywane na wybiegu znajdującym się na podłożu bardzo podmokłym lub bagiennym.

1.7. Dobrostan zwierząt

1.7.1. Wszystkie osoby zajmujące się utrzymywaniem zwierząt oraz zajmujące się zwierzętami podczas transportu i uboju mają niezbędną podstawową wiedzę na temat zdrowia i potrzeb związanych z dobrostanem zwierząt oraz umiejętności w tych dziedzinach, a także mają ukończone odpowiednie szkolenia wymagane w szczególności w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 (1) i rozporządzeniu Rady (WE) nr 1099/200 (2), aby zapewnić odpowiednie stosowanie przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

1.7.2. Praktyki gospodarskie, w tym obsada i warunki dotyczące pomieszczeń, zapewniają zaspokojenie potrzeb rozwojowych, fizjologicznych i etologicznych zwierząt.

1.7.3. Zwierzęta gospodarskie mają stały dostęp do obszarów na otwartej przestrzeni umożliwiających zwierzętom swobodne poruszanie się, najlepiej do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki pogodowe i sezon oraz stan gruntu, z wyjątkiem ograniczeń i obowiązków związanych z ochroną zdrowia ludzi i zwierząt, które zostały nałożone na podstawie przepisów Unii.

1.7.4. Ogranicza się liczbę zwierząt gospodarskich, aby zminimalizować nadmierny wypas, zrycie gleby, erozję oraz zanieczyszczenia powodowane przez zwierzęta lub przez rozrzucanie obornika.

1.7.5. Utrzymywanie zwierząt gospodarskich na uwięzi i ich izolowanie jest zabronione, z wyjątkiem pojedynczych zwierząt przez ograniczony czas oraz w takim zakresie, w jakim jest to uzasadnione względami weterynaryjnymi. Izolowanie zwierząt gospodarskich może być dopuszczone przez ograniczony czas, jedynie gdy zagrożone jest bezpieczeństwo pracowników lub z uwagi na dobrostan zwierząt. Właściwe organy mogą zezwolić na trzymanie bydła na uwięzi w gospodarstwach posiadających maksymalnie 50 zwierząt (z wyłączeniem młodych osobników), jeżeli nie ma możliwości podzielenia zwierząt na grupy odpowiednie do ich sposobu zachowania się, pod warunkiem że mają one dostęp do pastwisk w okresie wypasania i mają dostęp do wybiegów co najmniej dwa razy w tygodniu wtedy, gdy wypasanie nie jest możliwe.

1.7.6. Czas trwania transportu zwierząt gospodarskich ogranicza się do minimum.

1.7.7. Unika się wszelkiego rodzaju cierpienia, bólu i stresu i ogranicza się je do minimum w trakcie całego życia zwierzęcia, w tym podczas uboju.

1.7.8. Bez uszczerbku dla dalszych zmian w przepisach Unii dotyczących dobrostanu zwierząt przycinanie ogonów owiec, przycinanie dziobów przeprowadzane w pierwszych trzech dniach życia oraz usuwanie rogów mogą być wyjątkowo dozwolone jedynie po rozpatrzeniu poszczególnych przypadków, gdy praktyki te poprawiają zdrowie, dobrostan lub higienę zwierząt gospodarskich lub gdy zagrożone jest bezpieczeństwo pracowników. Usuwanie zawiązków rogów może być dozwolone jedynie po rozpatrzeniu poszczególnych przypadków, gdy poprawia ono zdrowie, dobrostan lub higienę zwierząt gospodarskich lub gdy zagrożone jest bezpieczeństwo pracowników. Właściwy organ dopuszcza stosowanie tych zabiegów wyłącznie w przypadku, gdy podmiot zgłosił i właściwie uzasadnił potrzebę ich przeprowadzenia oraz będą one wykonane przez wykwalifikowany personel. (1) 1. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.U. L 3 z 5.1.2005, s. 1). (2) 2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz.U. L 303 z 18.11.2009, s. 1).

1.7.9. Wszelkie cierpienie zwierząt należy ograniczyć do minimum poprzez zastosowanie odpowiedniego znieczulenia lub analgezji i zaangażowanie wykwalifikowanego personelu do przeprowadzania zabiegów, a także wykonywanie zabiegów w najbardziej odpowiednim wieku zwierzęcia.

1.7.10. Dopuszcza się przeprowadzanie fizycznej kastracji w przypadkach uzasadnionych utrzymaniem jakości produktów i tradycyjnymi praktykami produkcyjnymi, ale wyłącznie na warunkach zawartych w pkt 1.7.9.

1.7.11. Załadunek i rozładunek zwierząt odbywa się bez stosowania przymusu i wykorzystania jakiegokolwiek rodzaju elektrycznej lub innej bolesnej stymulacji. Stosowanie alopaticznych środków uspokajających, zarówno przed transportem, jak i podczas transportu, jest zabronione.

1.7.12. Podmioty zachowują dokumentację lub dokumentację potwierdzającą, uwzględniając wszelkie zastosowane działania szczególne oraz uzasadnienia dotyczące stosowania pkt 1.7.5, 1.7.8, 1.7.9 lub 1.7.10. W odniesieniu do zwierząt opuszczających gospodarstwo, w stosownych przypadkach, rejestruje się następujące dane: wiek, liczba zwierząt, masa zwierząt przeznaczonych do uboju, odpowiednia identyfikacja (indywidualnie lub partia/stado/ul), data wyjazdu i miejsce przeznaczenia.

1.8. Przygotowywanie produktów nieprzetworzonych

Jeżeli czynności związane z przygotowaniem inne niż przetwarzanie są przeprowadzane na zwierzętach gospodarskich, ogólne wymogi określone w części IV pkt 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 i 2.2.3 stosuje się odpowiednio do takich czynności.

1.9. Dodatkowe przepisy ogólne

1.9.1. W odniesieniu do bydła, owiec, kóz i koniowatych

1.9.1.1. Żywienie

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące przepisy:

- a) co najmniej 60 % paszy pochodzi z tego samego gospodarstwa lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe lub gdy taka pasza nie jest dostępna, produkowana jest we współpracy z innymi ekologicznymi jednostkami produkcyjnymi lub jednostkami produkcyjnymi w okresie konwersji oraz z podmiotami produkującymi pasze przy użyciu paszy i materiału paszowego z tego samego regionu. Odsetek ten zostanie zwiększony do 70 % od dnia 1 stycznia 2024 r. ;
- b) zwierzęta mają zapewniony dostęp do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki;
- c) niezależnie od lit. b) zapewnia się dostęp do pastwisk lub obszarów na otwartej przestrzeni bykom w wieku powyżej jednego roku;
- d) w przypadku gdy zwierzęta mają dostęp do pastwisk w okresie wypasu, a system pomieszczeń zimowych daje zwierzętom swobodę ruchu, w miesiącach zimowych można odstąpić od obowiązku zapewnienia im obszarów na otwartej przestrzeni;
- e) system chowu opiera się na maksymalnym wykorzystaniu pastwisk, stosownie do ich dostępności w różnych porach roku;
- f) co najmniej 60 % suchej masy dziennej dawki pokarmowej stanowi pasza objętościowa, zielona, susz paszowy lub kiszonka. W odniesieniu do zwierząt przeznaczonych do produkcji mleka dopuszcza się obniżenie do 50 % udziału tych pasz maksymalnie przez okres trzech miesięcy podczas wczesnej laktacji.

1.9.1.2. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące wymogi:

- a) w pomieszczeniach podłoga jest gładka, ale nie śliska;
- b) w pomieszczeniach jest wystarczająco dużo wygodnej, czystej i suchej powierzchni do leżenia lub wypoczynku o konstrukcji litej bez listew. Na powierzchni wypoczynkowej znajduje się obszerne, suche miejsce do leżenia wyłożone ściółką. Ściółka składa się ze słomy lub innego odpowiedniego naturalnego materiału. Ściółka może być ulepszona i wzbogacona dowolnymi produktami mineralnymi dopuszczonymi jako nawóz lub środek poprawiający żyzność gleby do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24;
- c) niezależnie od art. 3 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) oraz art. 3 ust. 1 akapit drugi dyrektywy Rady 2008/119/WE (1), trzymanie cieląt w wieku powyżej tygodnia w indywidualnych boksach jest zabronione, chyba że w odniesieniu do pojedynczych zwierząt przez ograniczony okres oraz w takim zakresie, w jakim jest to konieczne ze względów weterynaryjnych;
- d) jeżeli cielę z przyczyn weterynaryjnych przebywa w odosobnieniu, trzyma się je na obszarze o litym podłożu i zapewnia mu legowisko z wyściółką. Cielę musi mieć możliwość swobodnego obracania się i rozciągnięcia na całą swoją długość.

1.9.2. W odniesieniu do jeleniowatych

1.9.2.1. Żywienie

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące przepisy:

- a) co najmniej 60 % paszy pochodzi z tego samego gospodarstwa lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe lub gdy taka pasza nie jest dostępna, jest produkowane we współpracy z innymi ekologicznymi jednostkami produkcyjnymi lub jednostkami produkcyjnymi w okresie konwersji oraz z podmiotami produkującymi pasze przy użyciu paszy i materiału paszowego z tego samego regionu. Odsetek ten zostanie zwiększony do 70 % od dnia 1 stycznia 2024.
- b) zwierzęta mają zapewniony dostęp do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki;

c) w przypadku gdy zwierzęta mają dostęp do pastwisk w okresie wypasu, a system pomieszczeń zimowych daje zwierzętom swobodę ruchu, w miesiącach zimowych można odstąpić od obowiązku zapewnienia im obszarów na otwartej przestrzeni;

d) system chowu opiera się na maksymalnym wykorzystaniu pastwisk, stosownie do ich dostępności w różnych porach roku; (1) Dyrektywa Rady 2008/119/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony cieląt (Dz.U. L 10 z 15.1.2009, s. 7).

e) co najmniej 60 % suchej masy dziennej dawki pokarmowej stanowi pasza objętościowa, zielona, susz paszowy lub kiszonka. W odniesieniu do samic jeleniowatych produkujących mleko dopuszcza się obniżenie do 50 % udziału tych pasz maksymalnie przez okres trzech miesięcy podczas wczesnej laktacji;

f) w okresie wegetacji na wybiegu musi być zapewniona możliwość naturalnego wypasu. Utrzymywanie zwierząt na wybiegach, które nie są w stanie zapewnić paszy do wypasu, jest zakazane.;

g) dokarmianie jest dozwolone wyłącznie w przypadku niewystarczających możliwości wypasu w związku ze złymi warunkami pogodowymi;

h) zwierzętom trzymanym na wybiegach należy zapewnić czystą i świeżą wodę. W przypadku braku łatwo dostępnego dla zwierząt naturalnego źródła wody należy zapewnić miejsca pojenia zwierząt.

1.9.2.2. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące przepisy:

a) jeleniowate mają zapewnione kryjówki, schronienia i płoty, które nie stanowią zagrożenia dla zwierząt;

b) na wybiegach jeleni zwierzęta muszą móc tarzać się w błocie, co umożliwia im czyszczenie sierści oraz regulację temperatury ciała;

c) we wszystkich pomieszczeniach podłoga jest gładka, ale nie śliska;

d) we wszystkich pomieszczeniach jest wystarczająco dużo wygodnej, czystej i suchej powierzchni do leżenia/wypoczynku o konstrukcji litej bez listew. Na powierzchni wypoczynkowej znajduje się obszerne, suche miejsce do leżenia wyłożone ściółką. Ściółka składa się ze słomy lub innego odpowiedniego naturalnego materiału. Ściółka może być ulepszona i wzbogacona dowolnymi produktami mineralnymi dopuszczonymi na podstawie art. 24 jako nawóz lub środek poprawiający żyzność gleby do stosowania w produkcji ekologicznej;

e) miejsca żywienia zakłada się na obszarach osłoniętych przed działaniem warunków pogodowych i dostępnych zarówno dla zwierząt, jak i opiekujących się nimi ludzi. Podłoże w pobliżu miejsc żywienia jest utwardzone, natomiast paśnik na paszę musi być zadaszony;

f) jeżeli nie można zapewnić stałego dostępu do paszy, miejsca żywienia są tak zaprojektowane, aby wszystkie zwierzęta mogły żywić się jednocześnie.

1.9.3. W przypadku świń

1.9.3.1. Żywienie

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące wymogi:

a) co najmniej 30 % paszy pochodzi z tego samego gospodarstwa lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe lub taka pasza nie jest dostępna, jest produkowana we współpracy z innymi ekologicznymi jednostkami produkcyjnymi lub jednostkami produkcyjnymi w okresie konwersji oraz z podmiotami produkującymi pasze przy użyciu paszy i materiału paszowego z tego samego regionu;

b) do dziennej dawki pokarmowej dodaje się paszę objętościową, zieloną, susz paszowy lub kiszonkę;

c) w przypadku gdy rolnicy nie mogą pozyskać paszy białkowej wyłącznie z produkcji ekologicznej i właściwy organ potwierdził, że ekologiczna pasza białkowa nie jest dostępną w wystarczającej ilości,

nieekologiczna pasza białkowa może być stosowana do dnia 31 grudnia 2026 r. ◀, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:

- (i) jest ona niedostępna w postaci ekologicznej;
- (ii) została wyprodukowana lub przygotowana bez rozpuszczalników chemicznych;
- (iii) jej zastosowanie ogranicza się do żywienia prosiąt o wadze do 35 kg określonymi związkami białka; oraz
- (iv) maksymalny dozwolony odsetek w okresie 12 miesięcy w odniesieniu do tych zwierząt nie przekracza 5 %. Należy obliczyć odsetek suchej masy pasz pochodzenia rolnego.

1.9.3.2. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące przepisy:

- a) w pomieszczeniach podłoga jest gładka, ale nie śliska;
- b) w pomieszczeniach jest wystarczająco dużo wygodnej, czystej i suchej powierzchni do leżenia lub wypoczynku o konstrukcji litej bez listew. Na powierzchni wypoczynkowej znajduje się obszerne, suche miejsce do leżenia wyłożone ściółką. Ściółka składa się ze słomy lub innego odpowiedniego naturalnego materiału. Ściółka może być ulepszona i wzbogacona dowolnymi produktami mineralnymi dopuszczonymi jako nawóz lub środek poprawiający żyzność gleby do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24;
- c) należy zawsze zapewnić legowisko ze ściółką zrobioną ze słomy lub innego odpowiedniego materiału na tyle duże, aby wszystkie świny w zagrodzie mogły w tym samym czasie położyć się w sposób powodujący zajęcie przez każdą z nich możliwie największej przestrzeni;
- d) lochy utrzymuje się w grupach, z wyjątkiem końcowego okresu ciąży i w okresie karmienia, w którym lochy muszą mieć możliwość swobodnego poruszania się na swoich wybiegach a ich ruchy mogą być ograniczane tylko przez krótki czas;
- e) z zastrzeżeniem dodatkowych wymogów dotyczących słomy, kilka dni przed przewidywanym terminem oproszenia, lochom zapewnia się słomę lub inny odpowiedni naturalny materiał w wystarczającej ilości, aby umożliwić im zbudowanie gniazda;
- f) wybiegi umożliwiają świniom załatwianie potrzeb fizjologicznych i rycie. Do celów rycia można stosować różne podłoża.

1.9.4. W przypadku drobiu

1.9.4.1. Pochodzenie zwierząt

Aby zapobiec stosowaniu intensywnych metod produkcji, drób chowa się do osiągnięcia minimalnego wieku ubojowego albo utrzymuje się wolno rosnące linie drobiu przystosowane do chowu na otwartej przestrzeni.

Właściwy organ określa kryteria dotyczące linii wolno rosnących lub sporządza wykaz takich linii, a także udostępnia te informacje podmiotom, innym państwom członkowskim i Komisji.

W przypadku gdy dany rolnik nie korzysta z wolno rosnących linii drobiu, obowiązuje następujący minimalny wiek ubojowy:

- a) 81 dni w przypadku kurczaków;
- b) 150 dni w przypadku kapłonów;
- c) 49 dni w przypadku kaczek rasy pekin;
- d) 70 dni w przypadku samic kaczki piżmowej;
- e) 84 dni w przypadku samców kaczki piżmowej;
- f) 92 dni w przypadku kaczek mulardów;
- g) 94 dni w przypadku perlic;

- h) 140 dni w przypadku samców indyka oraz gęsi przeznaczonych do pieczenia; oraz
- i) 100 dni w przypadku samic indyka.

1.9.4.2. Żywnienie

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące przepisy:

- a) co najmniej 30 % paszy pochodzi z samego gospodarstwa lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe lub gdy taka pasza nie jest dostępna, jest produkowane we współpracy z innymi ekologicznymi jednostkami produkcyjnymi lub jednostkami produkcyjnymi w okresie konwersji oraz z podmiotami produkującymi pasze przy użyciu paszy i materiału paszowego z tego samego regionu;
- b) do dziennej dawki pokarmowej dodaje się paszę objętościową, zieloną, susz paszowy lub kiszonkę;
- c) w przypadku gdy rolnicy nie mogą uzyskać paszy białkowej wyłącznie z produkcji ekologicznej dla gatunków drobiu i właściwy organ potwierdził, że ekologiczna pasza białkowa nie jest dostępna w wystarczającej ilości, nieekologiczna pasza białkowa może być używana do dnia 31 grudnia 2026 r. ◀, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:
 - (i) jest ona niedostępna w postaci ekologicznej;
 - (ii) została wyprodukowana lub przygotowana bez rozpuszczalników chemicznych;
 - (iii) jej zastosowanie ogranicza się do żywienia młodego drobiu określonymi związkami białka; oraz
 - (iv) maksymalny dozwolony odsetek w okresie 12 miesięcy w odniesieniu do tych zwierząt nie przekracza 5 %. Należy obliczyć odsetek suchej masy pasz pochodzenia rolnego.

1.9.4.3. Dobrostan zwierząt

Skubanie żywego drobiu jest zakazane.

1.9.4.4. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące wymogi:

- a) co najmniej jedna trzecia powierzchni podłogi jest lita, tj. nie jest zbudowana z listew ani krat, oraz jest pokryta ściółką, taką jak słoma, wióry drzewne, piasek lub torf;
- b) w kurnikach dla kur niosek dostępna jest wystarczająco duża powierzchnia do gromadzenia odchodów;
- c) budynki opróżnia się ze zwierząt gospodarskich przed wprowadzeniem nowej partii chowanego drobiu. W tym czasie budynki i urządzenia należy wyczyścić i zdezynfekować. Ponadto po zakończeniu chowu każdej partii drobiu wybiegi pozostawia się puste na okres ustalony przez państwa członkowskie w celu odtworzenia roślinności. Podmiot zachowuje dokumentację lub dokumentację potwierdzającą, dotyczące zastosowanie takiego okresu. Wymogi te nie dotyczą przypadków, gdy drób nie jest chowany w partiach, nie jest utrzymywany na wybiegach i porusza się swobodnie przez cały dzień;
- d) drób ma dostęp do terenów na otwartej przestrzeni co najmniej przez jedną trzecią życia. Jednakże kury nioski i drób do uboju muszą mieć dostęp do terenów na otwartej przestrzeni co najmniej przez jedną trzecią życia, z wyjątkiem okresowych ograniczeń nałożonych na podstawie przepisów Unii;
- e) w ciągu całego dnia zapewniony jest stały dostęp do otwartej przestrzeni od możliwie jak najwcześniejszego wieku oraz zawsze gdy pozwalają na to warunki fizjologiczne i fizyczne, z wyjątkiem okresowych ograniczeń nałożonych na podstawie przepisów Unii;
- f) na zasadzie odstępstwa od pkt 1.6.5 w przypadku ptaków hodowlanych i młodych kur w wieku poniżej 18 tygodni, gdy spełnione są warunki określone w pkt 1.7.3 w odniesieniu do ograniczeń i obowiązków związanych z ochroną zdrowia ludzi i zwierząt nałożone na podstawie przepisów Unii i gdy w związku z tym ptaki hodowlane i młode kury w wieku poniżej 18 tygodni nie mają dostępu do obszarów na otwartej przestrzeni, wiaty uznaje się za obszary na otwartej przestrzeni i w takich przypadkach są ogrodzone siatkami z drutu oddzielającymi od innych ptaków;

- g) obszary na otwartej przestrzeni dla drobiu umożliwiają ptakom łatwy dostęp do odpowiedniej liczby poideł;
- h) obszary na otwartej przestrzeni dla drobiu są pokryte głównie roślinnością;
- i) jeżeli dostępność pasz występujących na danym obszarze jest ograniczona, na przykład z powodu długoterminowej pokrywy śnieżnej lub suszy, dokarmianie za pomocą paszy objętościowej stanowi część diety drobiu;
- j) w przypadku gdy drób jest trzymany w pomieszczeniach zamkniętych w związku z ograniczeniami lub obowiązkami nałożonymi na podstawie przepisów Unii, ptaki mają stały dostęp do wystarczających ilości paszy objętościowej i odpowiedniego materiału pozwalającego na zaspokojenie ich potrzeb etologicznych;
- k) ptactwo wodne ma dostęp do strumienia, stawu, jeziora lub sadzawki w każdym przypadku, gdy pozwalają na to warunki pogodowe i higieniczne, tak aby możliwe było zaspokojenie potrzeb specyficznych dla określonych gatunków i spełnienie wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt; gdy warunki pogodowe nie pozwalają na taki dostęp, ptactwo ma dostęp do wody, która umożliwia im zanurzenie głowy i wyczyszczenie upierzenia;
- l) światło naturalne może być uzupełnione światłem sztucznym, tak aby maksymalny czas oświetlenia w ciągu doby wynosił 16 godzin z nieprzerwanym co najmniej osmiogodzinnym okresem odpoczynku nocnego bez światła sztucznego;
- m) całkowita powierzchnia użytkowa kurników dla drobiu rzeźnego w jednostce produkcyjnej nie przekracza 1 600 m² ;
- n) w jednym pomieszczeniu kurnika nie dopuszcza się więcej niż 3 000 kur niosek.

1.9.5. W przypadku królików

1.9.5.1. Żywnienie

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące wymogi:

- a) co najmniej 70 % paszy pochodzi z samego gospodarstwa lub, w przypadku gdy nie jest to możliwe lub gdy taka pasza nie jest dostępna, jest produkowana we współpracy z innymi ekologicznymi jednostkami produkcyjnymi lub jednostkami produkcyjnymi w okresie konwersji oraz z podmiotami produkującymi pasze przy użyciu paszy i materiału paszowego z tego samego regionu;
- b) króliki mają zapewniony dostęp do pastwisk, kiedy tylko pozwalają na to warunki;
- c) system utrzymania opiera się na maksymalnym wykorzystaniu pastwisk, stosownie do ich dostępności w poszczególnych porach roku;
- d) gdy trawa nie jest dostępna w dostatecznej ilości, zapewnia się pasze włókniste, taki jak słoma lub siano. Rośliny pastewne stanowią co najmniej 60 % diety.

1.9.5.2. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące wymogi:

- a) w pomieszczeniach jest wystarczająco dużo wygodnej, czystej i suchej powierzchni do leżenia/wypoczynku o konstrukcji litej bez listew. Na powierzchni wypoczynkowej znajduje się obszerne, suche miejsce do leżenia wyłożone ściółką. Ściółka składa się ze słomy lub innego odpowiedniego naturalnego materiału. Ściółka może być ulepszona i wzbogacona dowolnymi produktami mineralnymi dopuszczonymi jako nawóz lub środek poprawiający żyzność gleby do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24;
- b) króliki utrzymuje się w grupach;
- c) gospodarstwa utrzymują rasy odporne, dostosowane do warunków zewnętrznych;
- d) króliki mają dostęp do:
 - (i) zadaszonego schronienia z ciemnymi kryjówkami;
 - (ii) wybiegu zewnętrznego z roślinnością, najlepiej do pastwiska;

- (iii) podwyższonej platformy, na której mogą siadać, wewnątrz lub na zewnątrz;
- (iv) materiału do budowy gniazd dla wszystkich samic karmiących.

1.9.6. W przypadku pszczół

1.9.6.1. Pochodzenie zwierząt

W przypadku pszczelarstwa pierwszeństwo nadaje się gatunkowi *Apis mellifera* i jego miejscowym ekotypom.

1.9.6.2. Żywienie

W odniesieniu do żywienia stosuje się następujące przepisy:

- a) na zakończenie sezonu produkcyjnego ule pozostawia się z zapasem miodu i pyłku dla pszczół wystarczającym do przetrwania zimy;
- b) sztuczne dokarmianie rodzin pszczelich dopuszcza się wyłącznie, gdy przetrwanie uli jest zagrożone ze względu na warunki klimatyczne. W takim przypadku w dokarmianiu rodzin pszczelich stosuje się ekologiczny miód, ekologiczny pyłek, ekologiczny syrop cukrowy lub ekologiczny cukier.

1.9.6.3. Ochrona zdrowia

W odniesieniu do ochrony zdrowia stosuje się następujące przepisy:

- a) do celów ochrony ramek, uli i plastrów, w szczególności przed szkodnikami, dopuszcza się wyłącznie stosowanie środków gryzoniobójczych, używanych w pułapkach, i właściwych produktów i substancji dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 9 i 24;
- b) dopuszcza się stosowanie środków fizycznych do dezynfekcji pasiek, takich jak stosowanie gorącej pary oraz bezpośredniego opalania;
- c) dopuszcza się praktykę niszczenia czerwi wyłącznie w celu odizolowania zakażenia *Varroa destructor*;
- d) jeżeli pomimo środków zapobiegawczych rodziny zachorują lub zostaną zainfekowane, natychmiast przystępuje się do ich leczenia i, w razie konieczności, można umieścić je w izolowanych pasiekach;
- e) w przypadkach zarażenia *Varroa destructor* dopuszcza się stosowanie kwasu mrówkowego, mlekowego, octowego i szczawiowego, a także mentolu, tymolu, eukaliptolu lub kamfory;
- f) jeżeli stosuje się leczenie syntetyzowanymi chemicznie alopacyjnymi produktami leczniczymi, w tym antybiotykami, innymi niż produkty i substancje dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 9 i 24, na okres leczenia rodziny poddawane leczeniu umieszcza się w izolowanych pasiekach, a cały wosk wymienia się na wosk pochodzący z pasiek ekologicznych. Następnie dla takich rodzin stosuje się przez okres 12 miesięcy konwersję przewidzianą w pkt 1.2.2.

1.9.6.4. Dobrostan zwierząt

W odniesieniu do pszczelarstwa stosuje się następujące dodatkowe przepisy ogólne:

- a) zabrania się niszczenia pszczół na plastrach jako metody związanej ze zbiorem produktów pszczelarskich;
- b) zabrania się okaleczania pszczół, takiego jak przycinanie skrzydeł matce pszczelej.

1.9.6.5. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące przepisy:

- a) pasieki są umieszczane na obszarach, które zapewniają źródła nektaru i pyłku składające się zasadniczo z roślin uprawianych ekologicznie lub, odpowiednio, z roślinności naturalnej, lub lasów, które nie są zarządzane zgodnie z przepisami dotyczącymi produkcji ekologicznej, lub upraw poddawanych jedynie działaniu metod o niewielkim oddziaływaniu na środowisko;

- b) pasieki znajdują się w dostatecznej odległości od źródeł mogących prowadzić do zanieczyszczenia produktów pszczelich lub do niskiej zdrowotności pszczół;
- c) pasieka jest tak zlokalizowana, aby w promieniu 3 km od pasieki źródłami nektaru i pyłku były zasadniczo rośliny uprawiane metodami ekologicznymi lub roślinność naturalna lub uprawy poddawane jedynie działaniu metod o niewielkim oddziaływaniu na środowisko, odpowiadających metodom określonym w art. 28 i 30 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, które nie stanowią zagrożenia dla kwalifikacji pszczelarstwa jako ekologicznego. Wymogi te nie dotyczą obszarów, na których nie ma kwitnienia lub ule są w stanie uśpienia;
- d) ule i materiały stosowane w pszczelarstwie są wykonywane zasadniczo z naturalnych materiałów niestwarzających ryzyka zanieczyszczenia środowiska ani produktów pszczelarskich;
- e) wosk pszczeli stosowany do nowych węż pochodzi z ekologicznych jednostek produkcyjnych;
- f) w ulach dopuszcza się stosowanie wyłącznie produktów naturalnych, takich jak propolis, wosk i oleje roślinne;
- g) zabrania się stosowania syntetycznych repelentów podczas czynności pozyskiwania miodu;
- h) zabrania się pozyskiwania miodu z plastrów zawierających czerwie;
- i) pszczelarstwo nie jest uznawane za ekologiczne, jeżeli jest prowadzone w regionach lub obszarach wyznaczonych przez państwa członkowskie jako regiony lub obszary, na których pszczelarstwo ekologiczne nie jest możliwe.

1.9.6.6. Obowiązek zachowania dokumentacji

Podmioty zachowują mapę w odpowiedniej skali lub współrzędne geograficzne lokalizacji uli, które należy przedłożyć organowi kontrolnemu lub jednostce certyfikującej, wykazując, że obszary dostępne dla rodziny pszczelej spełniają wymogi niniejszego rozporządzenia.

Do rejestru pasieki, w odniesieniu do dokarmiania, należy wprowadzać następujące informacje: nazwa stosowanego produktu, daty, ilości i ule, w których produkt jest stosowany.

Strefa, w której znajduje się pasieka, jest rejestrowana wraz z identyfikacją uli i okresem przemieszczania.

Wszystkie zastosowane środki, w tym czynności usuwania nadstawek i pozyskiwania miodu, zapisuje się w rejestrze pasieki. Należy również rejestrować ilość i daty zbioru miodu.

Część III: Przepisy dotyczące produkcji alg i zwierząt akwakultury

1. Wymogi ogólne

1.1. Działalność jest zlokalizowana w miejscach, które nie są zanieczyszczone produktami lub substancjami niedopuszczonymi do stosowania w produkcji ekologicznej lub zanieczyszczeniami, które zagrażałyby ekologicznemu charakterowi produktów.

1.2. Ekologiczne i nieekologiczne jednostki produkcyjne są oddzielone odpowiednio, z zachowaniem minimalnych odległości oddzielających określonych przez państwa członkowskie, w przypadku gdy ma to zastosowanie. Oddzielenie takie opiera się na naturalnym ukształtowaniu terenu, osobnych systemach dystrybucji wody, odległościach, prądzie pływowym oraz umieszczeniu ekologicznej jednostki produkcyjnej w górnym lub dolnym biegu. Produkcja alg i akwakultury nie jest uznawana za ekologiczną, jeżeli stosowana jest w miejscach lub na obszarach wyznaczonych przez organy państw członkowskich jako miejsca lub obszary, które nie nadają się do takiej działalności.

1.3. W odniesieniu do każdego nowego podmiotu zgłaszającego działalność w produkcji ekologicznej i produkującego rocznie powyżej 20 ton produktów akwakultury wymagana jest odpowiednia względem wielkości jednostki produkcyjnej ocena środowiskowa, aby zapewnić odpowiednie warunki dla jednostki produkcyjnej i jej bezpośredniego otoczenia oraz określić potencjalne skutki tej działalności. Podmiot przedstawia ocenę środowiskową organowi kontrolnemu lub jednostce certyfikującej. Treść oceny środowiskowej opracowuje się na podstawie załącznika IV do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE (1). Jeżeli jednostka produkcyjna podlegała już wcześniej równoważnej ocenie,

zezwala się na wykorzystanie tej oceny do tego celu. (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U L 26 z 28.1.2012, s. 1).

1.4. Niszczenie namorzyn nie jest dozwolone.

1.5. Podmiot przedkłada proporcjonalny względem wielkości jednostki produkcyjnej plan zrównoważonego zarządzania akwakulturą i zbiorami alg.

1.6. Plan jest aktualizowany każdego roku i zawiera szczegóły dotyczące skutków prowadzonej działalności dla środowiska i monitoringu środowiskowego, który należy przeprowadzić, oraz wyszczególnia środki, które należy podjąć w celu zminimalizowania niekorzystnych skutków dla otaczającego środowiska wodnego i lądowego, w tym – w stosownych przypadkach – zrzuty związków odżywczych do środowiska w każdym cyklu produkcyjnym lub rocznie. Plan uwzględnia kwestie nadzoru i napraw sprzętu technicznego.

1.7. Środki obronne i zapobiegawcze przeciwko drapieżnikom stosowane zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG oraz przepisami krajowymi są odnotowywane w planie zrównoważonego zarządzania.

1.8. Podmioty sąsiadujące koordynują, w stosownych przypadkach, sporządzanie planu zarządzania.

1.9. Podmioty gospodarcze w obszarze akwakultury i alg sporządzają w ramach swoich planów zrównoważonego zarządzania harmonogram ograniczania odpadów, który wdrożą wraz z rozpoczęciem działalności. W miarę możliwości używanie ciepła odpadowego jest ograniczone do energii ze źródeł odnawialnych.

1.10. Przygotowywanie produktów nieprzetworzonych

Jeżeli czynności związane z przygotowaniem inne niż przetwarzanie są przeprowadzane na algach lub zwierzętach akwakultury, ogólne wymogi określone w części IV pkt 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 i 2.2.3 stosuje się odpowiednio do takich czynności.

1.11. Podmioty przechowują dokumentację potwierdzającą wszelkie odstępstwa od przepisów dotyczących produkcji w odniesieniu do zwierząt akwakultury uzyskane zgodnie z pkt 3.1.2.1 lit. d) oraz e).

2. Wymogi dotyczące alg

W uzupełnieniu ogólnych przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 10, 11 i 15 oraz, w stosownych przypadkach, w sekcji 1 niniejszej części przepisy ustanowione w niniejszej sekcji stosuje się do ekologicznego zbioru i produkcji alg. Przepisy te stosuje się odpowiednio do produkcji fitoplanktonu.

2.1. Konwersja

2.1.1. Okres konwersji jednostki produkcyjnej do zbioru alg wynosi sześć miesięcy.

2.1.2. Okres konwersji jednostki produkcyjnej do uprawy alg wynosi sześć miesięcy lub jeden pełny cykl produkcyjny, w zależności od tego, co trwa dłużej.

2.2. Przepisy dotyczące produkcji alg

2.2.1. Zbiór naturalnie rosnących alg i ich części uznaje się za produkcję ekologiczną, pod warunkiem że:

a) obszary wzrostu są odpowiednie ze zdrowotnego punktu widzenia oraz są w bardzo dobrym stanie ekologicznym określonym w dyrektywie 2000/60/WE lub ich jakość jest równoważna:

— z obszarami produkcyjnymi klasy A i B na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 (1) do dnia 13 grudnia 2019 r., lub

— z odpowiednimi obszarami klasyfikacji określonymi w aktach wykonawczych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 18 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2017/625 z dniem 14 grudnia 2019 r.;

b) zbiór nie wpływa znacząco na równowagę naturalnego ekosystemu ani na utrzymanie gatunków na obszarze zbioru.

2.2.2. Uprawa alg jest prowadzona na obszarach, które – aby mogły być uznane za ekologiczne – pod względem środowiskowym i zdrowotnym są co najmniej równoważne obszarom opisanym w pkt 2.2.1 lit. a). Ponadto zastosowanie mają poniższe przepisy dotyczące produkcji:

a) na wszystkich etapach produkcji – od zbioru alg młodych do zbioru alg dojrzałych – stosuje się praktyki zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju;

b) aby zapewnić utrzymanie szerokiej puli genowej, zbiór młodocianych alg na obszarach ich naturalnego występowania odbywa się regularnie w celu utrzymania i zwiększenia różnorodności zapasów kultur hodowlanych;

c) nawozy stosuje się wyłącznie w obiektach infrastruktury wewnętrznej i tylko wtedy, gdy zostały dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej do tego celu na podstawie art. 24.

Podmioty zachowują dokumentację stosowania tych produktów, uwzględniając datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu oraz zastosowaną ilość wraz z informacją dotyczącą odnośnych partii/zbiorników/basenów.

2.3. Uprawa alg

2.3.1. W uprawie alg w morzu wykorzystuje się wyłącznie związki odżywcze naturalnie występujące w środowisku lub pochodzące z ekologicznej produkcji zwierząt akwakultury położonej najlepiej w bliskiej odległości jako część systemu polikultury.

2.3.2. W obiektach na lądzie, w których stosuje się zewnętrzne źródła związków odżywczych, poziom związków odżywczych w wodach odpływowych jest możliwy do potwierdzenia i jest taki sam lub niższy niż w wodach wpływających. Można stosować wyłącznie związki odżywcze pochodzenia roślinnego lub mineralnego dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24.

Podmioty zachowują dokumentację stosowania tych produktów, uwzględniając datę lub daty zastosowania produktu, nazwę produktu oraz zastosowaną ilość wraz z informacją dotyczącą odnośnych partii/ zbiorników/basenów.

2.3.3. Gęstość uprawy lub intensywność działalności są rejestrowane i utrzymują integralność środowiska wodnego poprzez zapewnienie, aby nie przekraczało się maksymalnej ilości alg, które mogą rosnąć w danym miejscu bez wywierania niekorzystnych skutków dla środowiska. (1) Rozporządzenie (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 206).

2.3.4. Sznury oraz pozostały sprzęt wykorzystywane do uprawy alg są, w miarę możliwości, powtórnie wykorzystywane lub poddawane recyklingowi.

2.4. Zrównoważone zbiory alg dziko rosnących

2.4.1. Na początku zbioru alg dokonuje się jednorazowej szacunkowej oceny biomasy.

2.4.2. W jednostce lub w obiektach przechowuje się dokumentację rozliczeniową, na podstawie której podmiot może określić, a organ kontrolny lub jednostka certyfikująca – zweryfikować, czy zbieracze dostarczyli wyłącznie algi dziko rosnące wyprodukowane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2.4.3. Zbiorów dokonuje się w taki sposób, aby zebrane ilości nie wywierały znaczącego oddziaływania na stan środowiska wodnego. W celu zapewnienia, aby algi mogły odrosnąć, oraz w celu zapobiegania przyłomom podejmuje się środki w zakresie elementów, takich jak technika zbierania, minimalna wielkość, wiek, cykle reprodukcyjne lub wielkość pozostających zasobów alg.

2.4.4. Jeżeli zbiorów alg dokonuje się na dzielonym lub wspólnym obszarze zbiorów, dostępna jest dokumentacja opracowana przez odpowiedni organ wyznaczony przez dane państwo członkowskie, wykazująca, że całe zbiory są zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

3. Wymogi dotyczące zwierząt akwakultury

W uzupełnieniu ogólnych przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 10, 11 i 15 oraz, w stosownych przypadkach, w sekcji 1 niniejszej części przepisy ustanowione w niniejszej sekcji stosuje się do ekologicznej produkcji gatunków ryb, skorupiaków, szkarłupni i mięczaków. Przepisy te stosuje się również odpowiednio do produkcji zooplanktonu, mikroskorupiaków, wrotków, robaków i innych zwierząt wodnych przeznaczonych na paszę.

3.1. Wymogi ogólne

3.1.1. Konwersja

Do następujących typów obiektów wykorzystywanych w produkcji w sektorze akwakultury, włącznie z istniejącymi zwierzętami akwakultury, stosuje się następujące okresy konwersji jednostek produkcji akwakultury:

- a) dla obiektów, których nie można opróżnić z wody, wyczyścić i zdezynfekować, okres konwersji wynosi 24 miesiące;
- b) dla obiektów, które zostały opróżnione lub które były odłogowane, okres konwersji wynosi 12 miesięcy;
- c) dla obiektów, które zostały opróżnione, wyczyszczone i zdezynfekowane, okres konwersji wynosi sześć miesięcy;
- d) dla obiektów w wodach otwartych, włącznie z urządzeniami produkującymi małże, okres konwersji wynosi trzy miesiące.

3.1.2. Pochodzenie zwierząt akwakultury

3.1.2.1. W odniesieniu do pochodzenia zwierząt akwakultury stosuje się następujące przepisy:

- a) akwakultura ekologiczna opiera się na hodowli młodych osobników pochodzących od tarlaków z chowu ekologicznego i z ekologicznych jednostek produkcyjnych;
- b) wykorzystuje się gatunki występujące lokalnie, a celem hodowli jest uzyskanie linii lepiej dostosowanych do warunków produkcji, zapewniających zdrowotność i dobrostan zwierząt oraz dobre wykorzystanie zasobów paszowych. Dokumentację potwierdzającą pochodzenie i traktowanie tych zwierząt przedstawia się do kontroli właściwemu organowi lub, w stosownych przypadkach, organowi kontrolnemu lub jednostce certyfikującej;
- c) wybiera się takie gatunki, które są odporne i których produkcja nie spowoduje znaczących szkód w stadach dziko żyjących;
- d) do celów hodowli schwymane na wolności dzikie zwierzęta lub nieekologiczne zwierzęta akwakultury można wprowadzać do gospodarstwa jedynie w należycie uzasadnionych przypadkach, kiedy niedostępna jest hodowla ekologiczna lub jeżeli do jednostki produkcyjnej wprowadzana jest nowa pula genetyczna stada do celów hodowlanych po otrzymaniu zezwolenia właściwego organu, w celu poprawy jakości genetycznej stada. Zwierzęta te są utrzymywane w warunkach zarządzania ekologicznego przez co najmniej trzy miesiące, zanim można je wykorzystać do celów reprodukcyjnych. W przypadku zwierząt, które są wymienione na „czerwonej liście gatunków zagrożonych” IUCN, zezwolenie na stosowanie osobników schwytych na wolności może zostać przyznane wyłącznie w kontekście programów ochrony uznanych przez odpowiedni organ publiczny odpowiedzialny za ochronę;
- e) w celach odchowu zbiorów dziko żyjących młodych osobników akwakultury jest w szczególności ograniczony do następujących przypadków:
 - (i) naturalny napływ ryb lub larw skorupiaków i młodych osobników w trakcie napełniania stawów, systemów zamkniętych i zagród;
 - (ii) obsadzenie dzikim narybkiem lub larwami skorupiaków z gatunków niewymienionych na „czerwonej liście gatunków zagrożonych” IUCN w ekstensywnych jednostkach akwakultury na terenach podmokłych, takich jak w słonawych stawach, w obszarach pływowych i lagunach przybrzeżnych, pod warunkiem że:

— dane obsadzenie jest zgodne ze środkami zarządzania zatwierdzonymi przez odpowiednie organy w celu zapewnienia zrównoważonej eksploatacji danych gatunków, oraz

— zwierzęta są żywione wyłącznie paszą naturalnie dostępną w środowisku;

Na zasadzie odstępstwa od lit. a) państwa członkowskie mogą zezwolić na wprowadzanie w celach odchovu w ekologicznej jednostce produkcyjnej maksymalnie 50 % młodych nieekologicznych, które należą do gatunków, których produkcja jako ekologicznych nie była rozwinięta w Unii do dnia 1 stycznia 2022 r., pod warunkiem że co najmniej ostatnie dwie trzecie trwania cyklu produkcyjnego odbywa się w ramach zarządzania ekologicznego. Takie odstępstwo może zostać przyznane na maksymalnie dwa lata i nie jest odnawialne.

W przypadku gospodarstw akwakultury zlokalizowanych poza Unią takie odstępstwo może zostać przyznane wyłącznie przez organy kontrolne lub jednostki certyfikujące uznane zgodnie z art. 46 ust. 1 w odniesieniu do gatunków, które nie zostały wyhodowane jako ekologiczne na terytorium kraju, w którym zlokalizowane jest gospodarstwo, ani w Unii. Takie odstępstwo może zostać przyznane na maksymalnie dwa lata i nie jest odnawialne.

3.1.2.2. W odniesieniu do rozmnażania mają zastosowanie następujące wymogi:

- a) nie stosuje się hormonów ani substancji pochodnych od hormonów;
- b) nie stosuje się sztucznej indukcji poliploidów, sztucznego krzyżowania, klonowania ani produkcji linii jednopłciowych, z wyjątkiem metody ręcznego sortowania;
- c) dokonuje się wyboru odpowiednich linii.

3.1.2.3. Wychów osobników młodocianych

W chowie larw gatunków ryb morskich można stosować systemy chowu (najlepiej mezokosmos lub chów w zbiornikach o dużej pojemności). Systemy chowu spełniają następujące wymogi:

- a) początkowa gęstość obsady wynosi poniżej 20 jaj lub larw na litr;
- b) objętość zbiornika do chowu larw wynosi co najmniej 20 m³; oraz
- c) larwy żywią się naturalnym planktonem rozwijającym się w zbiorniku, uzupełnianym w miarę potrzeby przez zewnętrznie produkowane fitoplankton i zooplankton.

3.1.2.4. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą pochodzenia zwierząt, identyfikującą zwierzęta/partie zwierząt, datę przybycia i rodzaj gatunku, ilości, status ekologiczny lub nieekologiczny oraz okres konwersji.

3.1.3. Żywienie

3.1.3.1. W odniesieniu do paszy dla ryb, skorupiaków i szkarłupni stosuje się następujące wymogi:

- a) zwierzęta są żywione paszami zaspokajającymi potrzeby żywieniowe zwierząt na poszczególnych etapach ich rozwoju;
- b) sposób żywienia określa się zgodnie z następującymi priorytetami:
 - (i) zdrowie i dobrostan zwierząt;
 - (ii) wysoka jakość, włącznie ze składem odżywczym produktu, która zapewnia wysoką jakość końcowego produktu spożywczego;
 - (iii) niewielkie oddziaływanie na środowisko;
- c) roślinny składnik paszy jest ekologiczny, a składnik paszy uzyskany ze zwierząt akwakultury jest produktem akwakultury ekologicznej lub rybołówstwa certyfikowanego jako zrównoważony, w ramach systemu uznanego przez właściwy organ zgodnie z zasadami ustanowionymi w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013;
- d) stosowanie nieekologicznych materiałów paszowych pochodzenia roślinnego, pochodzenia zwierzęcego, z alg lub z drożdży, materiałów paszowych pochodzenia mineralnego lub mikrobiologicznego, dodatków paszowych oraz substancji pomocniczych w przetwórstwie jest dozwolone wyłącznie w przypadku, gdy zostały one dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

e) nie stosuje się stymulatorów wzrostu ani syntetycznych aminokwasów.

3.1.3.2. W odniesieniu do małż i innych gatunków, które nie są żywione przez człowieka, lecz żywiących się naturalnym planktonem zastosowanie mają następujące przepisy:

a) takie zwierzęta filtrujące zaspokajają wszystkie swoje wymogi żywieniowe ze środowiska naturalnego, z wyjątkiem młodych osobników utrzymywanych w wylęgarniach i podchowalniach;

b) obszary dorastania są odpowiednie ze zdrowotnego punktu widzenia i są w bardzo dobrym stanie ekologicznym określonym w dyrektywie 2000/60/WE albo w dobrym stanie środowiska zdefiniowanym w dyrektywie 2008/56/WE lub ich jakość jest równoważna względem:

— obszarów produkcyjnych klasy A na mocy rozporządzenia (WE) 854/2004 do dnia 13 grudnia 2019 r., lub

— odpowiednich obszarów klasyfikacji określonych w aktach wykonawczych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 18 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2017/625 z dniem 14 grudnia 2019 r.

3.1.3.3. Szczegółowe przepisy dotyczące pasz dla mięsożernych zwierząt akwakultury

Pasza dla mięsożernych zwierząt akwakultury pochodzi ze źródeł wykorzystywanych zgodnie z następującymi priorytetami:

a) ekologiczna pasza pochodząca z akwakultury;

b) mączka rybna i olej rybny z ekologicznych okrawków akwakultury pochodzących z ryb, skorupiaków lub mięczaków;

c) mączka rybna i olej rybny oraz materiały paszowe pochodzenia rybnego z okrawków ryb, skorupiaków lub mięczaków już złowionych do spożycia przez ludzi w ramach zrównoważonego rybołówstwa;

d) mączka rybna i olej rybny oraz materiały paszowe pochodzenia rybnego z całych ryb, skorupiaków lub mięczaków złowionych w ramach zrównoważonego rybołówstwa i nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi;

e) ekologiczne materiały paszowe pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego.

3.1.3.4. Szczegółowe przepisy dotyczące pasz dla niektórych zwierząt akwakultury

Na etapie wzrostowym ryby w wodach lądowych, krewetki z rodziny Penaeidae i krewetki słodkowodne i słodkowodne ryby tropikalne są żywione w następujący sposób:

a) paszą naturalnie dostępną w stawach i jeziorach;

b) jeżeli pasza naturalna, o której mowa w lit. a) nie jest dostępna w wystarczających ilościach, można stosować ekologiczne pasze pochodzenia roślinnego, najlepiej z upraw tego samego gospodarstwa, lub algi. Podmioty prowadzą dokumentację potwierdzającą potrzebę użycia dodatkowej paszy;

c) jeżeli pasza naturalna jest uzupełniana zgodnie z lit. b):

(i) dzienna dawka pokarmowa dla krewetek z rodziny Penaeidae i krewetek słodkowodnych (*Macrobrachium* spp.) może zawierać maksymalnie 25 % mączki rybnej i 10 % oleju rybnego pochodzących ze zrównoważonego rybołówstwa;

(ii) dzienna dawka pokarmowa dla suma panga (*Pangasius* spp.) może zawierać maksymalnie 10 % mączki rybnej lub oleju rybnego pochodzących ze zrównoważonego rybołówstwa.

Na etapie wzrostowym i na wcześniejszych etapach życia w wylęgarniach i podchowalniach można stosować ekologiczny cholesterol w celu uzupełnienia diety krewetek z rodziny Penaeidae i krewetek słodkowodnych (*Macrobrachium* spp.) w celu zaspokojenia ich ilościowych potrzeb żywieniowych.

3.1.3.5. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą konkretnych systemów żywienia, w szczególności w odniesieniu do nazwy i ilości paszy oraz stosowania dodatków paszowych, a także, odpowiednio, żywionych zwierząt/partii zwierząt.

3.1.4. Ochrona zdrowia

3.1.4.1. Zapobieganie chorobom

W odniesieniu do zapobiegania chorobom stosuje się następujące przepisy:

- a) zapobieganie chorobom opiera się na utrzymywaniu zwierząt w optymalnych warunkach, z uwzględnieniem między innymi wymogów danego gatunku co do dobrej jakości wody, przepływu i wymiany wody, na optymalnym projekcie gospodarstw, na stosowaniu dobrych praktyk w zakresie hodowli i gospodarowania, w tym regularnego czyszczenia i dezynfekcji obiektów, na używaniu pasz wysokiej jakości, na zapewnieniu odpowiedniej gęstości obsady oraz na odpowiednim doborze ras i linii;
- b) dozwolone jest stosowanie immunologicznych leków weterynaryjnych;
- c) plan zarządzania w zakresie zdrowia zwierząt zawiera szczegóły dotyczące bezpieczeństwa biologicznego i praktyk zapobiegania chorobom włącznie z pisemną umową na doradztwo zdrowotne proporcjonalne do wielkości jednostki produkcyjnej podpisaną z wykwalifikowanymi służbami zajmującymi się zdrowiem zwierząt akwakultury i wizytującymi gospodarstwo z częstotliwością nie mniejszą niż raz w roku, a w przypadku małży – nie mniejszą niż raz na dwa lata;
- d) odpowiednio czyści się i dezynfekuje urządzenia, w których utrzymuje się zwierzęta, sprzęt i narzędzia;
- e) organizmy porastające usuwa się wyłącznie mechanicznie lub ręcznie i w stosownych przypadkach wrzuca ponownie do morza w pewnej odległości od gospodarstwa;
- f) można stosować wyłącznie środki do czyszczenia i dezynfekcji sprzętu i obiektów dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24;
- g) w odniesieniu do odłogowania stosuje się następujące przepisy:
 - (i) właściwy organ lub, w stosownych przypadkach, organ kontrolny lub jednostka certyfikująca określa, czy konieczny jest okres odłogowania, oraz określa jego długość, co należy stosować i dokumentować po każdym cyklu produkcyjnym w systemie zamkniętym na otwartych wodach;
 - (ii) jego stosowanie nie jest obowiązkowe w chowie mięczaków;
 - (iii) w trakcie odłogowania klatki lub inne konstrukcje stosowane w produkcji zwierząt akwakultury są opróżnianie, dezynfekowane i pozostawiane puste do czasu ich kolejnego użycia;
- h) w stosownych przypadkach niezjedzoną paszę dla ryb, odchody oraz martwe zwierzęta należy bezzwłocznie usunąć, aby uniknąć ryzyka znaczącej szkody dla środowiska w odniesieniu do stanu jakości wód, ograniczyć do minimum zagrożenie chorobami oraz uniknąć przyciągania owadów i gryzoni;
- i) światło ultrafioletowe i ozon można stosować wyłącznie w wylęgarniach i podchowalniach;
- j) ze względu na biologiczną kontrolę ektopasożytów preferuje się stosowanie ryb-czyścicieli oraz roztworów wody słodkiej, wody morskiej i chlorku sodu.

3.1.4.2. Opieka weterynaryjna

W odniesieniu do opieki weterynaryjnej mają zastosowanie następujące przepisy:

- a) choroby leczy się natychmiast, aby zapobiec cierpieniu zwierząt; jeżeli stosowanie produktów fitoterapeutycznych, homeopatycznych i innych jest nieodpowiednie, w razie konieczności, przy spełnieniu rygorystycznych warunków oraz na odpowiedzialność weterynarza, można stosować syntetyzowane chemicznie alopacyjne weterynaryjne produkty lecznicze, w tym antybiotyki. W stosownych przypadkach zostają określone ograniczenia w odniesieniu do cykli leczenia oraz okresów karencji;
- b) dozwolone są zabiegi związane z ochroną zdrowia ludzi i zwierząt wymagane na podstawie przepisów Unii;
- c) jeżeli pomimo środków zapobiegawczych służących ochronie zdrowia zwierząt, o którym mowa w pkt 3.1.4.1 występuje problem zdrowotny, można stosować leczenie weterynaryjne zgodnie z następującą kolejnością:

- (i) substancje pochodzenia roślinnego, zwierzęcego lub mineralne w roztworze homeopatycznym;
- (ii) rośliny i wyciągi z nich bez działania znieczulającego; oraz
- (iii) substancje, takie jak pierwiastki śladowe, metale, naturalne immunostymulanty lub dozwolone probiotyki;

d) stosowanie leczenia alopacyjnego jest ograniczone do dwóch serii rocznie z wyjątkiem szczepień i obowiązkowych programów zwalczania chorób. Jeżeli jednak cykl produkcyjny jest krótszy niż jeden rok, leczenie alopacyjne może być zastosowane tylko jeden raz. Jeżeli zostaną przekroczone wskazane ograniczenia dotyczące leczenia alopacyjnego, dane zwierzęta akwakultury nie są wprowadzane do obrotu jako produkty ekologiczne;

e) stosowanie środków przeciwko pasożytom, innych niż obowiązkowe programy kontroli chorób stosowane przez państwa członkowskie, ogranicza się w następujący sposób:

- (i) w przypadku łosia – do maksymalnie dwóch cykli leczenia na rok lub do jednego cyklu leczenia na rok, w przypadku gdy cykl produkcyjny jest krótszy niż 18 miesięcy;
- (ii) w przypadku wszystkich innych gatunków niż łos – do maksymalnie dwóch cykli leczenia na rok lub do jednego cyklu leczenia na rok, w przypadku gdy cykl produkcyjny jest krótszy niż 12 miesięcy;
- (iii) w odniesieniu do wszystkich gatunków, do maksymalnie czterech cykli leczenia łącznie, niezależnie od długości cyklu produkcyjnego danego gatunku;

f) okres karencji weterynaryjnego leczenia alopacyjnego i leczenia przeciwko pasożytom zgodnie z lit. d), włącznie z leczeniem w ramach obowiązkowych programów kontroli i zwalczania chorób, jest dwukrotnie dłuższy niż okres karencji, o którym mowa w art. 11 dyrektywy 2001/82/WE, lub wynosi 48 godzin, jeżeli taki okres nie został określony;

g) wszelkie stosowanie weterynaryjnych produktów leczniczych, zgłasza się właściwemu organowi lub, w stosownych przypadkach, organowi kontrolnemu lub jednostce certyfikującej przed wprowadzeniem zwierząt do obrotu jako produktów ekologicznych. Stado poddane leczeniu jest wyraźnie identyfikowalne.

3.1.4.3. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej zapobiegania chorobom

Podmioty zachowują dokumentację zastosowanych środków zapobiegania chorobom, podając szczegółowe informacje dotyczące odłogowania stawów, czyszczenia i uzdatniania wody oraz wszelkich zastosowanych zabiegów weterynaryjnych i innych zabiegów przeciwko pasożytom, a w szczególności datę zabiegów, diagnozę, dawkowanie, nazwę produktu leczniczego oraz, w stosownych przypadkach, receptę weterynaryjną do celów opieki weterynaryjnej, a także okresy karencji stosowane zanim produkty akwakultury mogą być wprowadzane do obrotu i znakowane jako ekologiczne.

3.1.5. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

3.1.5.1. Zakazane są zamknięte urządzenia produkcji zwierzęcej w sektorze akwakultury z systemem recyrkulacji, z wyjątkiem wylęgarni i podchowalni lub do produkcji gatunków przeznaczonych na paszę ekologiczną.

3.1.5.2. Sztuczne podgrzewanie lub schładzanie wody dozwolone jest wyłącznie w wylęgarniach i podchowalniach. Naturalnej wody z odwiertów geotermalnych można używać do podgrzewania lub schładzania wody na wszystkich etapach produkcji.

3.1.5.3 Środowisko zwierząt akwakultury jest zaprojektowane w taki sposób, aby – zgodnie ze szczególnymi potrzebami określonych gatunków – zwierzęta akwakultury:

- a) dysponowały wystarczającą dla ich dobrostanu przestrzenią oraz była stosowana odpowiednia gęstość obsady określona w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 15 ust. 3;
- b) przebywały w wodzie o dobrej jakości, charakteryzującej się między innymi odpowiednim przepływem i wymianą, wystarczającą zawartością tlenu i utrzymującą niski poziom metabolitów;

c) były utrzymywane w temperaturze i warunkach oświetlenia zgodnie z wymogami dla danego gatunku i z uwzględnieniem lokalizacji geograficznej.

Uwzględniając wpływ gęstości obsady na dobrostan produkowanych ryb, monitoruje się i bierze pod uwagę stan ryb (uszkodzenia płetw, inne zranienia, tempo wzrostu, zachowanie i ogólny stan zdrowia) oraz jakość wody.

W przypadku ryb słodkowodnych rodzaj dna jest możliwie zbliżony do występującego w warunkach naturalnych.

W przypadku karpia i gatunków pokrewnych:

- dno stanowi naturalna gleba,
- organiczne i mineralne nawożenie stawów i jezior przeprowadza się tylko przy użyciu nawozów i środków poprawiających właściwości gleby dopuszczonych do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24, przy maksymalnym użyciu 20 kg azotu na ha,
- zakazuje się stosowania środków syntezy chemicznej do kontroli roślinności wodnej i szaty roślinnej znajdującej się w wodach służących do produkcji.

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą środków monitorowania i utrzymania dotyczących dobrostanu zwierząt i jakości wody. W przypadku nawożenia stawów i jezior podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania nawozów i środków poprawiających właściwości gleby, uwzględniając datę stosowania, nazwę produktu, zastosowaną ilość oraz miejsce danego stosowania.

3.1.5.4. Projekt i budowa zamkniętych systemów wodnych uwzględniają przepływy wody i parametry fizjochemiczne zapewniające zwierzętom dobry stan zdrowia i dobrostan oraz zaspokajające ich potrzeby behawioralne.

Należy przestrzegać szczególnych warunków dla systemów produkcji i systemów zamkniętych dotyczących gatunków lub grup gatunków ustanowionych w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 15 ust. 3.

3.1.5.5. Jednostki prowadzące chów na lądzie spełniają następujące warunki:

- a) systemy przepływowe pozwalają na monitorowanie i kontrolę prędkości przepływu oraz jakości wody zarówno wpływającej, jak i wypływającej;
- b) co najmniej 10 % obrzeża („miejsca styku woda-ląd”) ma naturalną roślinność.

3.1.5.6. Systemy zamknięte na morzu spełniają następujące warunki:

- a) są położone w miejscach, gdzie prędkość przepływu wody, głębokość i stopień wymiany wody w zbiorniku są odpowiednie dla ograniczenia do minimum oddziaływania na dno morza i otaczające wody;
- b) posiadają klatki, których projekt, budowa i utrzymanie są odpowiednie do warunków środowiska, w którym się znajdują.

3.1.5.7. Zamknięte systemy są zaprojektowane, umiejscowione i obsługiwane w sposób ograniczający do minimum ryzyko ucieczki zwierząt.

3.1.5.8. Jeżeli ryby lub skorupiaki uciekną, podejmuje się odpowiednie działania w celu ograniczenia ich oddziaływania na lokalny ekosystem, włącznie z odłowieniem, w stosownych przypadkach. Zachowuje się dokumentację dotyczącą podjętych działań.

3.1.5.9. W odniesieniu do produkcji zwierząt akwakultury prowadzonej w stawach rybnych, basenach lub torach wodnych, gospodarstwa są wyposażone w podłoża stanowiące naturalny filtr, stawy osadowe, filtry biologiczne lub filtry mechaniczne, które będą zbierać odpadowe związki odżywcze, albo wykorzystują algi lub zwierzęta (małże), które przyczyniają się do poprawy jakości wód odpływowych. W stosownych przypadkach monitorowanie wód odpływowych prowadzi się w regularnych odstępach czasu.

3.1.6. Dobrostan zwierząt

3.1.6.1. Wszystkie osoby zajmujące się utrzymywaniem zwierząt akwakultury mają niezbędną podstawową wiedzę na temat zdrowia zwierząt i ich potrzeb związanych z dobrostanem, a także umiejętności w tych dziedzinach.

3.1.6.2. Wszelkie czynności przy zwierzętach akwakultury należy ograniczyć do minimum i wykonywać je bardzo ostrożnie. Należy używać odpowiednich narzędzi i procedur, dzięki którym unika się stresu i szkód fizycznych związanych z tymi czynnościami. Z każdym osobnikiem należy się obchodzić w taki sposób, aby ograniczyć do minimum szkody fizyczne i stres, i w znieczuleniu, jeżeli wskazane. Działania związane z sortowaniem ogranicza się do minimum i na tyle, ile wymaga zapewnienie rybom dobrostanu.

3.1.6.3. Stosowanie sztucznego oświetlenia ogranicza się w następujący sposób:

a) przedłużenie czasu naturalnego światła dziennego nie przekracza określonego maksimum uwzględniającego potrzeby etologiczne, warunki geograficzne i ogólne zdrowie zwierząt; maksimum to nie może przekraczać 14 godzin dziennie z wyjątkiem, gdy jest to konieczne do celów reprodukcyjnych;

b) unika się nagłych zmian w intensywności światła w chwili zmiany oświetlenia poprzez stosowanie ściemniaczy lub dyskretnego oświetlenia.

3.1.6.4. W celu zapewnienia zwierzętom dobrostanu i zdrowia zezwala się na napowietrzanie. Mechaniczne napowietrzacze są w miarę możliwości zasilane energią ze źródeł odnawialnych.

3.1.6.5. Tlen może być stosowany wyłącznie w sytuacjach związanych z wymogami dotyczącymi zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz wyłącznie w krytycznych okresach produkcji lub transportu w następujących przypadkach:

a) wyjątkowe przypadki zmiany temperatury, spadku ciśnienia atmosferycznego lub przypadkowego zanieczyszczenia wody;

b) sporadyczne czynności związane z zarządzaniem stadem, takie jak pobieranie próbek i sortowanie;

c) w celu zapewnienia przetrwania stada w gospodarstwie.

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą takiego stosowania, wskazując, czy jest ono zgodne z lit. a), b) lub c).

3.1.6.6. Podejmuje się odpowiednie środki w celu ograniczenia do minimum czasu transportu zwierząt akwakultury.

3.1.6.7. Wszelkiego rodzaju cierpienie ogranicza się do minimum w trakcie całego życia zwierzęcia, w tym podczas uboju.

3.1.6.8. Ablacja słupka ocznego, w tym wszelkie podobne praktyki, takie jak podwiązywanie, nacinanie i zaciskanie, są zabronione.

3.1.6.9. Stosuje się takie techniki uboju, w których ryby natychmiast tracą przytomność i stają się nieczułe na ból. Zabiegi przed ubojem wykonuje się w sposób pozwalający uniknąć zranienia przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum cierpienia i stresu. Przy określaniu optymalnych metod uboju bierze się pod uwagę różnice w wielkości ryb, w gatunkach oraz miejscach produkcji.

3.2. Szczegółowe przepisy dotyczące mięczaków

3.2.1. Pochodzenie jaj lub larw

W odniesieniu do pochodzenia jaj lub larw stosuje się następujące przepisy:

a) jaja lub larwy osobników dzikożyjących spoza granic jednostki produkcyjnej mogą być stosowane w przypadku małży, jeżeli nie stanowi to znaczącej szkody dla środowiska, jest dozwolone przez miejscowe prawodawstwo, a jaja lub larwy osobników dzikożyjących pochodzą z:

(i) kolonii, które raczej nie przetrwają w warunkach zimowych lub stanowią nadwyżkę w stosunku do zapotrzebowania; lub

(ii) naturalnych zarodków skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych osiadłych na kolektorach;

b) w przypadku ostrygi wielkiej (*Crassostrea gigas*) preferuje się stada hodowane selektywnie, aby ograniczyć składanie ikry na wolności;

c) zachowuje się dokumentację w zakresie tego, jak, gdzie i kiedy zebrano jaja lub larwy osobników dzikożyjących, aby umożliwić identyfikowalność do obszaru zebrania;

d) jaja lub larwy osobników dzikożyjących mogą być zbierane wyłącznie po udzieleniu zezwolenia przez właściwy organ.

3.2.2. Pomieszczenia i praktyki gospodarskie

W odniesieniu do pomieszczeń i praktyk gospodarskich stosuje się następujące przepisy:

a) produkcję można prowadzić na tym samym obszarze wód co ekologiczny chów ryb i ekologiczną produkcję alg w systemie polikultury, co należy udokumentować w planie zrównoważonego zarządzania. Chów małży można również prowadzić w polikulturze razem z chowem ślimaków, takich jak pobrażek;

b) ekologiczna produkcja małży jest prowadzona na obszarach wyznaczonych słupkami, pływakami lub innymi wyraźnymi oznaczeniami i, w stosownych przypadkach, ograniczonych workami siatkowymi, kłatkami lub innymi sztucznymi strukturami;

c) w ekologicznym chowie skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych ogranicza się do minimum ryzyko dla gatunków chronionych. Jeżeli stosuje się sieci przeciwko drapieżnikom, to ich budowa nie powoduje urazów u ptaków nurkujących.

3.2.3. Chów

W odniesieniu do chowu stosuje się następujące przepisy:

a) chów na sznurach lub innymi metodami wymienionymi w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 15 ust. 3, może być stosowany w produkcji ekologicznej;

b) chów mięczaków na dnie jest dozwolony jedynie, w przypadku gdy w miejscach zbierania i chowu nie wywiera on znaczącego oddziaływania na środowisko. Analiza oddziaływania i sprawozdanie będące dowodem minimalnego oddziaływania na środowisko są dodawane jako osobny rozdział do planu zrównoważonego zarządzania i przekazywane przez podmiot właściwemu organowi lub, w stosownych przypadkach, organowi kontrolnemu lub jednostce certyfikującej przed rozpoczęciem działań.

3.2.4. Zarządzanie

W odniesieniu do zarządzania stosuje się następujące przepisy:

a) gęstość obsady w produkcji nie przekracza gęstości obsady nieekologicznych mięczaków w danym miejscu. Sortowania, przeredzania i dostosowywania gęstości obsady dokonuje się w odniesieniu do biomasy i w celu zapewnienia dobrostanu zwierząt oraz wysokiej jakości produktów;

b) organizmy porastające usuwa się mechanicznie lub ręcznie i w stosownych przypadkach wrzuca ponownie do morza z dala od miejsca produkcji mięczaków. W trakcie cyklu produkcji mięczaki można potraktować jeden raz roztworem wapna w celu kontroli konkurujących organizmów porastających.

3.2.5. Szczegółowe przepisy dotyczące chowu ostryg

Dozwolony jest chów w koszach na stelażach. Takie lub inne konstrukcje, w których utrzymywane są ostrygi, są rozstawione w taki sposób, aby uniknąć tworzenia całkowitej bariery wzdłuż linii brzegowej. Stado umieszcza się ostrożnie na podłożu zależnie od prądu pływowego w celu optymalizacji produkcji. Produkcja spełnia wymogi określone w aktach wykonawczych, o których mowa w art. 15 ust. 3.

Część IV: Przepisy dotyczące produkcji żywności przetworzonej

W uzupełnieniu ogólnych przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 11 i 16 wymogi ustanowione w niniejszej części stosuje się do ekologicznej produkcji żywności przetworzonej.

1. Ogólne wymogi dotyczące produkcji żywności przetworzonej

1.1. Dodatki do żywności i substancje pomocnicze w przetwórstwie oraz inne substancje i składniki stosowane w przetwórstwie żywności, a także inne praktyki stosowane w przetwórstwie, takie jak wędzenie, spełniają zasady dobrej praktyki produkcyjnej (1).

1.2. Podmioty produkujące żywność przetworzoną ustanawiają i uaktualniają odpowiednie procedury opierające się na systematycznej identyfikacji krytycznych etapów przetwórstwa.

1.3. Stosowanie procedur, o których mowa w pkt 1.2, zapewnia, że wytwarzane produkty przetworzone są zawsze zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

1.4. Podmioty przestrzegają procedur, o których mowa w pkt 1.2, i bez uszczerbku dla art. 28 wdrażają te procedury, a w szczególności:

- a) podejmują środki ostrożności i zachowują dokumentację dotyczącą tych środków;
- b) wdrażają odpowiednie działania w zakresie czyszczenia, monitorują ich skuteczność i zachowują dokumentację tych działań;
- c) zapewniają, by produkty nieekologiczne nie były wprowadzane do obrotu z oznaczeniem odnoszącym się do produkcji ekologicznej.

1.5. Podczas przygotowywania przetwarzane produkty ekologiczne, w okresie konwersji i nieekologiczne są oddzielone od siebie w czasie lub przestrzeni. Jeżeli w danej jednostce przetwórczej są przetwarzane lub przechowywane produkty ekologiczne, w okresie konwersji lub nieekologiczne w jakiegokolwiek ich kombinacji, podmiot:

- a) informuje o tym odpowiednio właściwy organ lub, w stosownych przypadkach, organ kontrolny lub jednostkę certyfikującą; (1) Dobre praktyki produkcyjne (GMP) zgodnie z definicją zawartą w art. 3 lit. a) rozporządzenia Komisji (WE) nr 2023/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie dobrej praktyki produkcyjnej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz.U. L 384 z 29.12.2006, s. 75).
- b) prowadzi działania w sposób ciągły aż do całkowitego zakończenia ich produkcji w sposób zapewniający ich oddzielenie w czasie lub przestrzeni od podobnych działań wykonywanych na produktach wszelkiego innego rodzaju (ekologicznych, w okresie konwersji lub nieekologicznych);
- c) przed działaniami i po ich zakończeniu przechowuje produkty ekologiczne, produkty w okresie konwersji i produkty nieekologiczne w sposób zapewniający ich oddzielenie od siebie w czasie lub przestrzeni;
- d) udostępnia aktualizowany rejestr wszystkich działań i przetworzonych ilości;
- e) podejmuje konieczne środki w celu zapewnienia możliwości identyfikacji partii i uniknięcia mieszania się lub zamiany produktów ekologicznych, w okresie konwersji i nieekologicznych;
- f) prowadzi działania na produktach ekologicznych lub produktach w okresie konwersji wyłącznie po odpowiednim oczyszczeniu sprzętu produkcyjnego.

1.6. Nie stosuje się produktów, substancji i technik, które odtwarzają właściwości utracone w trakcie przetwarzania i składowania żywności ekologicznej, naprawiają skutki zaniedbań zaistniałych w trakcie przetwarzania żywności ekologicznej lub w inny sposób mogą wprowadzać w błąd w kwestii prawdziwej natury produktów, które mają być wprowadzane do obrotu jako żywność ekologiczna.

1.7. Podmioty przechowują dokumentację potwierdzającą zezwolenia na stosowanie nieekologicznych składników pochodzenia rolnego do produkcji przetworzonej żywności ekologicznej zgodnie z art. 25, jeżeli uzyskały lub stosowały takie zezwolenia.

2. Szczegółowe wymogi dotyczące produkcji żywności przetworzonej

2.1. W odniesieniu do składu przetworzonej żywności ekologicznej spełnione są następujące warunki:

- a) dany produkt wytwarzany jest głównie ze składników pochodzenia rolnego lub z produktów przeznaczonych do wykorzystania jako żywność wymienionych w załączniku I; w celu stwierdzenia, czy produkt został wyprodukowany głównie z tych produktów, pod uwagę nie bierze się dodatków w postaci wody i soli;
- b) składnik ekologiczny nie występuje wraz z takim samym składnikiem w postaci nieekologicznej;
- c) składnik w okresie konwersji nie występuje wraz z takim samym składnikiem w postaci ekologicznej lub nieekologicznej.

2.2. Użycie niektórych produktów i substancji w przetwórstwie spożywczym

2.2.1. W przetwórstwie spożywczym, z wyjątkiem produktów i substancji z sektora wina, do których stosuje się część VI pkt 2, z wyjątkiem drożdży, do których stosuje się część VII pkt 1.3, mogą być stosowane tylko dodatki do żywności, substancje pomocnicze w przetwórstwie i nieekologiczne składniki pochodzenia rolnego dopuszczone na podstawie art. 24 lub 25 do stosowania w produkcji ekologicznej oraz produkty i substancje, o których mowa w pkt 2.2.2.

2.2.2. W przetwórstwie spożywczym zezwala się na użycie następujących produktów i substancji:

- a) preparatów na bazie mikroorganizmów i enzymów spożywczych zwyczajowo stosowanych w przetwórstwie spożywczym pod warunkiem że enzymy spożywcze, które mają zostać użyte jako dodatki do żywności, zostały dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24;
- b) substancji i produktów zdefiniowanych w art. 3 ust. 2 lit. c) i lit. d) ppkt (i) rozporządzenia (WE) nr 1334/2008 znakowanych jako naturalne substancje aromatyczne lub naturalne preparaty aromatyczne zgodnie z art. 16 ust. 2, 3 i 4 tego rozporządzenia;
- c) barwników do znakowania mięsa i jaj zgodnie z art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1333/2008;
- d) naturalnych barwników i naturalnych substancji powlekających w przypadku tradycyjnego dekoracyjnego barwienia skorup gotowanych jaj, wytwarzanych w celu wprowadzenia ich do obrotu w pewnym okresie roku;
- e) wody pitnej i ekologicznej lub nieekologicznej soli (zawierającej jako główny składnik chlorek sodu lub potasu), powszechnie stosowanych w przetwórstwie spożywczym;
- f) minerałów (wraz z pierwiastkami śladowymi), witamin, aminokwasów i mikroelementów, pod warunkiem że:
 - (i) ich użycie w żywności przeznaczonej do normalnego spożycia jest „bezpośrednio prawnie wymagane” w znaczeniu, że jest bezpośrednio wymagane przepisami prawa Unii lub przepisami prawa krajowego zgodnymi z prawem Unii, z tym skutkiem, że żywność ta nie może w ogóle być wprowadzona do obrotu jako żywność przeznaczona do normalnego spożycia, jeżeli te minerały, witaminy, aminokwasy lub mikroelementy nie zostaną dodane; lub
 - (ii) jeżeli chodzi o żywność wprowadzoną do obrotu jako mającą szczególne cechy lub skutki zdrowotne lub żywieniowe lub w odniesieniu do potrzeb określonych grup konsumentów:
 - w produktach, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 (1), ich stosowanie jest dozwolone na mocy tego rozporządzenia i aktów przyjętych na podstawie jego art. 11 ust. 1 niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do tych produktów, lub
 - w produktach objętych dyrektywą Komisji 2006/125/WE (2), ich stosowanie jest dozwolone na mocy tej dyrektywy. (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylające dyrektywę Rady 92/52/EWG, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr

953/2009 (Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 35). (2) Dyrektywa Komisji 2006/125/WE z dnia 5 grudnia 2006 r. w sprawie przetworzonej żywności na bazie zbóż oraz żywności dla niemowląt i małych dzieci (Dz.U. L 339 z 6.12.2006, s. 16).

2.2.3. Wyłącznie produkty służące do czyszczenia i dezynfekcji dopuszczone do stosowania w przetwarzaniu na podstawie art. 24 mogą być stosowane do tego celu.

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania tych produktów, uwzględniając datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz miejsce takiego stosowania.

2.2.4. Do celów obliczenia, o którym mowa w art. 30 ust. 5, stosuje się następujące wymogi:

- a) niektóre dodatki do żywności dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24 zalicza się do składników pochodzenia rolnego;
- b) preparaty i substancje, o których mowa w pkt 2.2.2 lit. a), c), d), e) i f), nie są zaliczane do składników pochodzenia rolnego;
- c) drożdże i produkty drożdżowe zalicza się do składników pochodzenia rolnego.

2.3. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą wszelkich produktów wykorzystywanych w produkcji żywności. W przypadku produkcji produktów złożonych należy zachowywać do dyspozycji właściwego organu lub jednostki certyfikującej kompletne receptury/skład przedstawiające ilości produktów wchodzących i wychodzących.

Część V: Przepisy dotyczące produkcji przetworzonej paszy

W uzupełnieniu ogólnych przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 11 i 17 przepisy ustanowione w niniejszej części stosuje się do ekologicznej produkcji przetworzonej paszy.

1. Ogólne wymogi dotyczące produkcji przetworzonej paszy

1.1. Dodatki paszowe, substancje pomocnicze w przetwórstwie oraz inne substancje i składniki stosowane w przetwórstwie pasz, a także inne praktyki stosowane w przetwórstwie, takie jak wędzenie, spełniają zasady dobrej praktyki produkcyjnej.

1.2. Podmioty produkujące przetworzoną paszę ustanawiają i uaktualniają odpowiednie procedury opierające się na systematycznej identyfikacji krytycznych etapów przetwórstwa.

1.3. Stosowanie procedur, o których mowa w pkt 1.2, zapewnia, że wytwarzane produkty przetworzone są zawsze zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

1.4. Podmioty przestrzegają procedur, o których mowa w pkt 1.2, i wdrażają te procedury bez uszczerbku dla art. 28, w szczególności:

- a) podejmują środki ostrożności i zachowują dokumentację dotyczącą tych środków;
- b) wdrażają odpowiednie działania w zakresie czyszczenia, monitorują ich skuteczność i zachowują dokumentację;
- c) zapewniają, by produkty nieekologiczne nie były wprowadzane do obrotu z oznaczeniem odnoszącym się do produkcji ekologicznej.

1.5. Podczas przygotowywania przetwarzane produkty ekologiczne, w okresie konwersji i nieekologiczne są oddzielone od siebie w czasie lub przestrzeni. Jeżeli w danej jednostce przetwórczej są przetwarzane lub przechowywane produkty ekologiczne, w okresie konwersji lub nieekologiczne, w jakiegokolwiek ich kombinacji, podmiot:

- a) informuje o tym odpowiednio organ kontrolny lub jednostkę certyfikującą;

- b) prowadzi działania w sposób ciągły aż do ich całkowitego zakończenia w sposób zapewniający ich oddzielenie w czasie lub przestrzeni od podobnych działań wykonywanych na produktach wszelkiego innego rodzaju (ekologicznych, w okresie konwersji lub nieekologicznych);
- c) przed działaniami i po ich zakończeniu przechowuje produkty ekologiczne, produkty w okresie konwersji i produkty nieekologiczne, w sposób zapewniający ich oddzielenie od siebie w czasie lub przestrzeni;
- d) udostępnia aktualizowany rejestr wszystkich działań i przetworzonych ilości;
- e) podejmuje konieczne środki w celu zapewnienia możliwości identyfikacji partii i uniknięcia mieszania się lub zamiany produktów w okresie konwersji i produktów nieekologicznych;
- f) prowadzi działania na produktach ekologicznych lub produktach w okresie konwersji wyłącznie po odpowiednim oczyszczeniu sprzętu produkcyjnego.

2. Szczegółowe wymagania dotyczące produkcji przetworzonej paszy

2.1. Ekologiczne materiały paszowe lub materiały paszowe w okresie konwersji nie mogą jednocześnie wchodzić w skład ekologicznych produktów paszowych wraz z takimi samymi materiałami paszowymi wyprodukowanymi metodą nieekologiczną.

2.2. Materiałów paszowych stosowanych lub przetwarzanych w produkcji ekologicznej nie przetwarza się za pomocą syntetyzowanych chemicznie rozpuszczalników.

2.3. Do przetwarzania pasz można stosować wyłącznie te nieekologiczne materiały paszowe, z alg, pochodzenia zwierzęcego lub z drożdży, materiały paszowe pochodzenia mineralnego oraz dodatki paszowe i substancje pomocnicze w przetwórstwie, które zostały dopuszczone na podstawie art. 24 do stosowania w produkcji ekologicznej.

2.4. Wyłącznie produkty służące do czyszczenia i dezynfekcji dopuszczone do stosowania w przetwarzaniu na podstawie art. 24 mogą być stosowane do tego celu.

Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania tych produktów, uwzględniającą datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz miejsce takiego stosowania.

2.5. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą wszelkich materiałów stosowanych w produkcji pasz. W przypadku produkcji produktów złożonych należy zachowywać do dyspozycji właściwego organu lub jednostki certyfikującej pełne receptury/skład przedstawiające ilości produktów wchodzących i wychodzących.

Część VI: Wino

1. Zakres stosowania

1.1. W uzupełnieniu ogólnych przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 10, 11, 16 i 18 przepisy ustanowione w niniejszej części stosuje się do ekologicznej produkcji produktów sektora wina, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. l) rozporządzenia (UE) nr 1308/2013.

1.2. O ile przepisy niniejszej części wyraźnie nie stanowią inaczej, zastosowanie mają rozporządzenia Komisji (WE) nr 606/2009 (1) i (WE) nr 607/2009 (2).

2. Stosowanie niektórych produktów i substancji

2.1. Produkty sektora wina są produkowane z surowców ekologicznych.

2.2. Do wytwarzania produktów sektora wina, również w trakcie praktyk, procesów i zabiegów enologicznych stosowane mogą być wyłącznie produkty i substancje dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24, z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 i rozporządzeniu (WE) nr 606/2009, w szczególności w załączniku IA do tego ostatecznego rozporządzenia.

2.3. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą stosowania wszelkich produktów i substancji stosowanych w produkcji wina oraz służących do czyszczenia i dezynfekcji, uwzględniając datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz, w stosownych przypadkach, miejsce takiego stosowania.

3. Praktyki enologiczne i ograniczenia

3.1. Bez uszczerbku dla sekcji 1 i 2 niniejszej części oraz szczegółowych zakazów i ograniczeń przewidzianych w pkt 3.2, 3.3 i 3.4, dopuszczone są jedynie praktyki, procesy i zabiegi enologiczne, w tym ograniczenia przewidziane w art. 80 i art. 83 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 oraz w art. 3, 5–9 i 11–14 rozporządzenia (WE) nr 606/2009, a także w załącznikach do tych rozporządzeń, stosowane przed dniem 1 sierpnia 2010 r.

3.2. Zakazane są następujące praktyki, procesy i zabiegi enologiczne:

a) częściowe zagęszczenie w wyniku schłodzenia zgodnie z częścią I sekcja B.1 lit. c) załącznika VIII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;

b) eliminacja dwutlenku siarki przy zastosowaniu procesów fizycznych zgodnie z pkt 8 załącznika IA do rozporządzenia (WE) nr 606/2009;

c) elektrodializa w celu zapewnienia winowej stabilizacji wina zgodnie z pkt 36 załącznika IA do rozporządzenia (WE) nr 606/2009; (1) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 606/2009 z dnia 10 lipca 2009 r. ustanawiające niektóre szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do kategorii produktów winiarskich, praktyk enologicznych i obowiązujących ograniczeń (Dz.U. L 193 z 24.7.2009, s. 1). (2) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 607/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. ustanawiające niektóre szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, określeń tradycyjnych, etykietowania i prezentacji niektórych produktów sektora wina (Dz.U. L 193 z 24.7.2009, s. 60).

d) częściowa dealkoholizacja wina zgodnie z pkt 40 załącznika IA do rozporządzenia (WE) nr 606/2009;

e) stosowanie żywic kationitowych w celu zapewnienia winowej stabilizacji wina zgodnie z pkt 43 załącznika IA do rozporządzenia (WE) nr 606/2009.

3.3. Dozwolone są następujące praktyki, procesy i zabiegi enologiczne przy spełnieniu następujących warunków:

a) w przypadku obróbki termicznej zgodnie z pkt 2 załącznika IA do rozporządzenia (WE) nr 606/2009, pod warunkiem że temperatura nie przekracza 75 °C;

b) w przypadku odwirowywania i filtracji z obojętnym filtrującym środkiem pomocniczym lub bez tego środka zgodnie z pkt 3 załącznika IA do rozporządzenia (WE) nr 606/2009, pod warunkiem że średnica porów nie jest mniejsza niż 0,2 mikrometra.

3.4. Wszelkie zmiany wprowadzone po dniu 1 sierpnia 2010 r. dotyczące praktyk, procesów i zabiegów enologicznych przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 1234/2007 lub rozporządzeniu (WE) nr 606/2009 mogą być stosowane w ekologicznej produkcji wina wyłącznie po tym, gdy środki te zostały zawarte w niniejszej sekcji 3 jako dopuszczone oraz, w razie konieczności, po przeprowadzeniu oceny zgodnie z art. 24 niniejszego rozporządzenia.

Część VII: Drożdże stosowane jako żywność lub pasza

W uzupełnieniu ogólnych przepisów dotyczących produkcji ustanowionych w art. 9, 11, 16, 17 i 19 przepisy ustanowione w niniejszej części stosuje się do ekologicznej produkcji drożdży używanych jako żywność lub pasza.

1. Wymogi ogólne

1.1. Do produkcji drożdży ekologicznych wykorzystywane są wyłącznie podłoża wytworzone ekologicznie. Do dnia 31 grudnia 2024 r. zezwala się jednak na dodawanie do podłoża (obliczonego

jako masa sucha) do produkcji drożdży ekologicznych do 5 % nieekologicznego ekstraktu lub autolizatu drożdżowego, w przypadku gdy podmioty nie mają możliwości uzyskania ekstraktu lub autolizatu drożdżowego z produkcji ekologicznej.

1.2. Drożdże ekologiczne nie mogą występować w ekologicznej żywności ani paszy wraz z drożdżami nieekologicznymi.

1.3. Do produkcji i przygotowania drożdży ekologicznych można stosować następujące produkty i substancje:

a) substancje pomocnicze w przetwórstwie dopuszczone do stosowania w produkcji ekologicznej na podstawie art. 24;

b) produkty i substancje, o których mowa w części IV pkt 2.2.2 lit. a), b) i e).

1.4. Wyłącznie produkty służące do czyszczenia i dezynfekcji dopuszczone do stosowania w przetwarzaniu na podstawie art. 24 mogą być stosowane do tego celu.

1.5. Podmioty zachowują dokumentację dotyczącą wszelkich produktów i substancji stosowanych w produkcji drożdży oraz służących do czyszczenia i dezynfekcji, uwzględniając datę lub daty zastosowania każdego produktu, nazwę produktu, zawarte w nim substancje czynne oraz miejsce takiego stosowania.